

Янголятко

Автор:

[Коллін Мак-Каллоу](#)

Янголятко

Коллін Мак-Каллоу

Що може змусити розумну освічену дівчину з добропорядної австралійської родини зі старомодним іменем Гарріет Перселл полишити батьківську домівку й оселитися в будинку, що має репутацію осередку злочинності та розпусти, та ще й полишити нареченого?.. Її друзями стають дівчина китайського походження, яка стрибає з ліжка в ліжку в пошуках чоловіка своєї мрії, невдаха художник, лесбійська пара та колишній есесівець – справжні покидьки з точки зору добродесних громадян. А чого варта хазяйка будинку – жінка-гора, чи то віщунка, чи то шарлатанка, яка у своїх темних справах використовує чотирирічну дочку Фло – прекрасне неземне створіння...

Але Гарріет розуміє, що цей будинок – її доля, а Фло – її янголятко.

Колин Маккалоу

Янголятко

Жодну з частин даного видання не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі без письмового дозволу видавництва

Висловлюємо щирю подяку літературній агенції «Andrew Nurnberg Associates Baltic, Latvia» за допомогу в придбанні права на публікацію цієї книжки

Дизайнер обкладинки Анастасія Попова

© Colleen McCullough, 2004

© Depositphotos.com / grandfailure, ZeninaAsya, interactimages, обкладинка, 2019

© Hemiro Ltd, видання українською мовою, 2019

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад та художнє оформлення, 2019

Максові Ламберту, моему найкращому другові

П'ятниця, 1 січня 1960 року (Новий рік)

Як мені, в дідька, позбутися Девіда? Гадаєте, я не міркувала про вбивство? Але ж те мені просто не минеться, як не минулося придбання бікіні за п'ять фунтів – подарунок бабусі на Різдво.

– Люба, віднеси це назад і обміняй на щось більш пристойне, що прикривало б «цікаві» місця, – наказала мама.

Відверто кажучи, я й сама злякалася, коли подивилася у дзеркало. Який я маю відвертий вигляд в цьому бікіні – видно навіть чорне волосся на лобку, якого не помічала раніше, бо воно крилося за «запоною цнотливості». Сама думка про те, що мушу повискубувати мільйон лобкових волосків, погнала мене назад до

крамниці, щоб обміняти бікіні на модель наймоднішого кольору а-ля американська красуня Естер Вільямс[1 - Відома американська актриса й плавчиня, довгі купальні костюми якої тривалий час вважалися модними. (Тут і далі прим. перекл., якщо не зазначено інше.)]. Щось у яскравих червоно-рожевих відтінках. Продавець сказала, що в ньому я зваблива, але ж кого мені зваблювати, якщо за мною повсюди совається клятий Девід Мерчісон, охороняючи немов той собака кістку. Чи не самого клятого Девіда Мерчісона?!

Температура сягнула тридцяти восьми градусів, тож я пішла на пляж «обмити» свій новий купальник. Буруни – досить незвично для Бронту[2 - Приморський район Сіднея.] – здавалися зеленими атласними ковбасами, що збивали з ніг, – ніякого тобі серфінгу. Я розстелила рушник на піску, ретельно намастила ніс цинковим кремом, натягнула на голову купальний капелюшок в тон купальника а-ля американська красуня і побігла до води.

– Для купання море надто неспокійне, тебе зіб'є з ніг хвилию, – почувся голос.

Девід. Клятий Девід Мерчісон.

«Якщо він запропонує мені поплескатися у жабнику, – подумала я, стискуючи кулаки, – буде бійка».

– Пішли краще до жабника, там безпечніше, – сказав він.

– І опинитися у натовпі дітей, що плескаються у воді. Нізащо! – сердито вигукнула я й кинулася у «бій». Хоча боем це назвати важко: я відчайдушно галасую, а Девід лише самовдоволено посміхається – він відмовляється приймати виклик. Проте сьогоднішня сварка сягнула нового рівня – мені нарешті дістало тями поінформувати його, що мені набридло бути незайманою.

– Як щодо того, щоб переспати? – були мої слова.

– Не мели дурниць, – спокійно відповів він.

– Я не мелю. Усім, крім мене, відомо, що в нас роман! Чорт забирай, Девіде, мені вже двадцять один рік, а я заручена с хлопцем, який ще жодного разу посправжньому мене і не поцілував!

Він ніжно поплескав мене по плечу й сів на свій рушник.

– Гарріет, – почав він елейним, надто манірним голосом підлітка-посильного, що ходить до католицького коледжу для хлопчиків, – час обрати дату весілля. Я вже здобув докторський ступінь, рада з наукових та промислових досліджень запропонувала мені очолити власну лабораторію та надала грант на дослідження. Ми вже чотири роки зустрічаємося і рік як заручені. Позашлюбний зв'язок є гріх. Шлюб не є гріх.

Так, сонечко, так!

– Мамо, я хочу розірвати свої заручини з Девідом! – сповістила я, повернувшись із пляжу. Мій новий купальник так і лишився «нехрещеним».

– Тож скажи йому це, любя, – відповіла вона.

– А ти коли-небудь намагалася сказати Девіду Мерчісону, що вже не хочеш виходити за нього? – спитала я.

Матуся захихотіла:

– Ні. Я вже одружена.

Боже, ненавиджу, коли матуся кепкує з мене!

Але я вела далі:

– Справа в тому, що мені виповнилося шістнадцять, коли ми з ним познайомилися, сімнадцять – коли він почав запрошувати мене на побачення. Тоді здавалося, це пречудово – мати хлопця, якого не потрібно ні в кого відвойовувати. Але ж, мамо, він такий... такий обмежений, у нього такі забобони! Ось я вже повнолітня, а він ставиться до мене так само, як і тоді, коли мені було сімнадцять! Я відчуваю себе комахою, застряглою в бурштині.

Матуся – своя людина, тож вона не стала мене повчати, хоча мої слова її дещо занепокоїли.

– Якщо ти не хочеш виходити за нього, Гарріет, то й не виходь. Утім, він дуже гарна пара, люба. Красень з чудовою статурою. І таке яскраве майбутнє попереду! Поглянь, що стало з твоїми подругами, особливо з Мерл. Вони хапають хлопців не таких дорослих та розсудливих, як Девід, тому постійно страждають. З їхніх стосунків нічого не виходить. Девід прилип до тебе як п'явка і ніколи не відстане.

– Знаю, – процідила я крізь зуби. – Мерл досі гризе мене з приводу Девіда: каже, що він святий, а я не тямлю, як мені пощастило. Але, відверто кажучи, він – кістка в горлі! Ми вже так давно з ним разом, що всі інші хлопці вважають мене зайнятою. Я просто не мала можливості дізнатися: а які, в дідька, решта чоловіків!

Насправді вона мене не слухала. Мама з татом схвалювали кандидатуру Девіда, тому завжди ставали на його бік. От коли б я мала сестру або сама була приблизно одного віку зі своїми братами! Важко бути «випадковістю» протилежної статі! Я маю на увазі, що Гавіну та Пітеру вже за тридцять, а вони й досі живуть із нами, бавляться з безліччю жінок у кузові своєї вантажівки на надувному матраці, допомагають у батьковій крамниці спортивних знарядь, а у вільний час грають у крикет – не життя, а мед! А я жила в одній кімнаті з бабусею, яка ходила на горщик, а потім спорожняла його на траву в глибині заднього двору. Уявіть, який аромат!

– Вважай, що тобі пощастило, Роджере, адже я не жбурляю лайно на сусідську білизну, – єдине, що вона відповідала, коли батько намагався її вмовити.

Яка чудова ідея – щоденник! Я знаю достатньо дивакуватих і талановитих психіатрів, тож розумію, що тепер маю «посередника, за допомогою якого можна дати вихід своїм почуттям та емоціям». Це Мерл запропонувала мені вести щоденник – я підозрювала, що вона сподівалася, приходячи в гості, крадькома зазирати в нього. Дзуськи! Я маю намір сховати щоденник за плінтусом під бабусиним ліжком поряд із Горщиком.

Бажання на ніч: Ні Девіду Мерчісону в моєму житті. Ні Горщику в моєму житті. Ні гострим ковбасам у моєму житті. Власна кімната. Весільна обручка, аби я могла жбурнути її Девіду в обличчя. Він сказав, що не подарував мені обручку, бо це марне витрачання грошей. Який скнара!

Субота, 2 січня 1960 року

Я маю роботу! Минулого року, склавши випускні іспити в Сіднейському технічному коледжі, я звернулася до рентген-кабінету лікарні «Роял Квінз» із запитом щодо місця рентгенолога. І сьогодні надійшов лист-повідомлення, що мене прийнято! Я маю стати до роботи в понеділок на посаді старшого рентгенолога в найбільшій лікарні Південної півкулі – понад тисячу ліжок! Порівняно із цим лікарня у районі Райд, моя альма-матер, наче муха поряд зі слоном. Нині я нізащо не стала б проходити стажування в лікарні у Райді, а тоді її мені запропонував Девід, і це здалося чудовою нагодою. Його старший брат, Нед, працював там у реєстратурі – «своя рука». Ги-ги! Він поведився ніби сторожовий пес. Щоразу, коли який мужчина кидав на мене зацікавлений погляд, клятий Нед Мерчісон волав, щоб той тримався подалі, бо я дівчина його брата – тож «руки геть від чужої власності»! Раніше я не заперечувала, але згодом, коли я переросла підліткову невпевненість та ніяковість і почала час від часу замислюватися над тим, що було б непогано піти кудись з тим чи іншим хлопцем, це стало видаватись якоюсь трясовиною.

Проте стажування у «Райді» мало одну перевагу: від Бронту до лікарні потрібно було їхати дві години міським транспортом. Звичка вчитися під розмірене похитування стала у пригоді. То була альтернатива навчанню в оселі Перселлів: між ревом телевізора, який дивилися матуся з бабусею, та гамором чоловіків, що цілий вечір грюкотили посудом і базікали: крикет, крикет, крикет. Клінт Волкер[3 - Клінт Волкер (нар. 1927 р.) – американський кіноактор, знімався з 1954 до 1998 року. (Прим. ред.)] та Єфрем Цимбаліст-молодший[4 - Єфрем Цимбаліст-молодший (нар. 1918 р.) – американський кіноактор, знімається з 1946 року. Сучасний глядач пам'ятає його за серіалами про Супермена, Людину-Павука, а також за серіалом та фільмами про Бетмена, останній з яких вийшов за його участю 2003 року. (Прим. ред.)] у вітальні, Кейт Міллер[5 - Кейт Міллер – відома австралійська льотчиця. (Прим. ред.)] та Дон Бредмен[6 - Дональд Джордж Бредмен – австралійський гравець у крикет з найвищим середнім показником за всю історію світових чемпіонатів з цього виду спорту. (Прим. ред.)] у кухні – а між ними жодних дверей, і єдине місце для занять – стіл у ідальні. Тож мій вибір – автобус чи метро. І знаєте що? Я склала все на відмінно! Здобула найвищі бали. Саме тому я дістала роботу в «Роял Квінз». Дізнавшись про результати, тато з мамою трохи побурчали: закінчивши технікум у Рендвіку, я відмовилася вступати до університету, щоб займатися далі наукою або медициною та здобути диплом. Гадаю, найвищі оцінки з рентгенології вгамували їхнє занепокоєння щодо

відсутності в мене амбіцій. Кому захочеться вступати до універу та страждати від стусанів та шпичаків представників чоловічої статі, які не бажають, щоб жінки опановували чоловічі професії? Тільки не мені!

Понеділок, 4 січня 1960 року

Сьогодні вранці я стала до роботи. Дев'ята година. «Роял Квінз» значно ближче до Бронту, ніж лікарня у Райді! Подорож на автобусі забирає хвилин двадцять. Решту шляху, приблизно зо два кілометри, я долаю пішки.

Раніше я ніколи не була в цьому районі, лише кілька разів проїздила повз разом із родиною, коли ми прямували на північ або в гостину, або влаштувати пікнік. Яке місце! Тут є власні крамниці, пошта, електростанція, пральня, настільки величезна, що укладає угоди з готелями, цехами та складами, – в «Роял Квінз» є все. Уявіть собі, який то лабіринт! Швидкою ходою за п'ятнадцять хвилин я дісталася від головних воріт до рентген-кабінету, минувши майже всі здобутки архітектури Сіднея за останню сотню років. Чотирикутники, скоси, веранди з шерогою колон, споруди з піщанику, будівлі з червоної цегли, чимало жахливих нових будинків зі скляними фасадами – надто спекотно, щоб у них працювати!

Дорогою я зустріла купу людей – мабуть, тут працює близько десяти тисяч осіб. Медсестри, схожі на зелено-білі пакунки через силу-силенну крохмалю, зобов'язані вдягати товсті брунатні бавовняні панчохи та коричневі черевики без підборів, на шнурках, – бідолашні. Навіть Мерілін Монро навряд чи вдалося б мати звабливий вигляд у непрозорих панчохах та черевиках на шнурках. А ще чіпці, схожі на двох білих голубів, що сплелися між собою, рукава та комірці з целулоїду і спідниці, облямівки яких сягали середини литки. Сестри з реєстратури мали такий самий вигляд, але вони не носили фартухів, вбиралися у франтові єгипетські хустки замість чіпців, нейлонові панчохи та черевики на п'ятисантиметрових квадратних підборах.

Авжеж, мені бракує терпіння витримувати всю цю безглузду дисципліну, наче у казармі; певно, я краще б мирилася зі зневагою студентів-хлопців, які старанно захищали «свою територію». Ми, лаборанти, мали носити лише білу форму з гудзиками на передній поличці (довжина – нижче від коліна), нейлонові панчохи та мокасини.

Тут, мабуть, сотня фізіотерапевтів – як я ненавиджу фізіотерапевтів! Я хочу сказати: що роблять фізіотерапевти крім того, що вихваляють масажери? Але господи, як вони поводяться! Вони навіть доброхітно крохмалють свою уніформу! І всі мали такий однаково бадьорий та зневажливий вигляд, коли вони боляче щипалися за сідниці, немов солдати, та лише шкірилися зі словами: «Непогано!» або «Агов, супер!»

Добре, що я вийшла з дому із запасом часу і навіть після цієї п'ятнадцятихвилинної мандрівки вчасно дісталася до кабінету сестри Топпінгем. Яка мегера! Паппі каже, що всі звать її сестра Агата, тож і я стану звати – за її спиною. Їй років з тисячу, колись вона працювала медичною сестрою – вона й досі вдягає крохмальну єгипетську хустку як дипломована сестра. Її фігура схожа на грушу, навіть її акцент – грушоподібний, просто стрррахітливий! А її блідо-блакитні очі, холодні, немов морозний ранок, дивилися крізь мене, наче я була якоюсь плямою на вікні.

– Ви, міс Перселл, почнете з грудних кліток. Спершу – добрі прості легені, розумієте? Я волю, аби весь новий персонал працював на випробувальному терміні, виконуючи щось нескладне. Пізніше подивимось, на що ви здатні, домовились? Відмінно! Відмінно!

Збожеволіти! Яке випробування! Грудні клітки. Заштовхати пацієнта за екран, наказати затримати подих. Коли сестра Агата сказала «грудні клітки», вона мала на увазі флюорографію – ходячих хворих, нічого серйозного.

Нас на рентгені працює трое: я та ще дві практикантки. Але рентген-лабораторії користуються несамовитим попитом, тож маємо діяти з плівками вправно та енергійно, з максимальною швидкістю – тобто якщо хтось затримується довше ніж на п'ять хвилин, на нього вже гримають.

Тут царять жінки – і це мене здивувало. Дуже рідкісний випадок! Рентгенологи отримують гідну зарплатню, тож чоловіки юрмою сунуть у рентгенологи – у Райді майже всі студенти чоловічої статі. Гадаю, що у «Квінзі» все навпаки завдяки сестрі Агаті. Отже, є в ній і щось добре.

Із санітаркою я познайомилася в похмурому місці – між шухлядами для перевдягання і туалетами. Вона сподобалася мені з першого погляду значно більше за усіх лаборантів, з якими я сьогодні познайомилася. Дві мої помічниці –

милі дівчатка, але вони вчаться на першому курсі, тож швидко набридають. А от санітарка Папель Сутама – цікава. Саме ім'я чого варте! Його володарка має великі очі, але є в них щось китайське, – подумала я, ледь побачивши її. Не японське – її ноги надто стрункі та рівні. Пізніше вона підтвердила мою здогадку про китайські корені. О, це найпривабливіша дівчина, яку я будь-коли зустрічала! Губи як бутон троянди, вилиці, за які можна загинути, тонкі брови. Її звуть Паппі, наче маленьке цуценя, і це ім'я їй личить. Така собі крихітка, зовсім невеличка на зріст, дуже худорлява, але нічого спільного з в'язнями Бухенвальда – тими знервованими анорексійними пацієнтками, яких психіатр надсилає до мене на флюорографію. Навіщо, в дідька, дівчата-підлітки морять себе голодом? Утім, повернімося до Паппі, чия шкіра схожа на шовк кольору слонової кістки.

Я теж сподобалася Паппі, тож вона, дізнавшись, що я принесла з дому бутерброди, запросила пообідати разом на галявці за моргом. Це дуже близько від рентген-кабінету, але сестра Агата нас не побачить, навіть якщо буде стежити. Сестра Агата не обідає, вона надто заклопотана підтриманням порядку у своїй імперії. Звісно ж, ми не могли обідати цілу годину, особливо у понеділок, коли рутинну роботу, що накопичилася за вихідні, всовували у звичайний графік роботи. Та нам з Паппі вдалося багато дізнатися одна про одну лише за півгодини.

В першу чергу вона розповіла, що мешкає у Кінгз-Крос. Ого! Це один з районів Сіднея, на який тато наклав табу, а бабуся назвала «кублом розпусти». З'ідений пороком. Я не зовсім певна, що розуміюся на пороках. Знаю хіба що про алкоголізм та проституцію. В Кінгз-Крос і того й іншого досхочу, судячи зі слів преподобного Алана Ролкера. Утім, він сам п'яниця, але дуже праведний. В Кінгз-Крос мешкає Розалін Нортон, повія, – про неї завжди згадують у новинах: вона малює непристойні картини. А що непристойного в картині, де люди злигаються? Я поцікавилася думкою Паппі про це, але вона відповіла, що у кожного свої межі пристойності. Паппі дуже глибока людина, читає Шопенгауера, Юнга, Бертрана Рассела та інших вчених, але про Фрейда вона невисокої думки. Я запитала, чому вона не вступила до сіднейського універсу, і вона зізналася, що їй завжди бракувало формальної освіти. Її мати – австралійка, а тато – японець із Сінгапуру. Під час Другої світової війни їх захопили німці. Батько помер, мати після чотирьох років таборів для військовополонених збожеволіла. Яка буває у людей трагічна доля! І тут я – на що мені скаржитися, крім Девіда та Горщика? Народжена та вихована у Бронті.

Паппі каже, що Девід – сама стриманість; на її думку, у всьому винне католицьке виховання. У неї навіть є назва для подібних девідів – «школяррики-католики, хворі на закреп». Але годі вже про нього, бо хочу дізнатися, яке воно, життя в Кінгз-Крос. Вона відповідає: як і будь-де. Але я не вірю – це надто банально. Я вмираю від цікавості!

Середа, 6 січня 1960 року

Знову Девід. Чому він не може зятимити, що людина, яка працює в лікарні, не хоче дивитися потворні й пишномовні іноземні фільми? Вони до вподоби йому з його стерильним, закритим маленьким світом, де найвидатнішою подією є поява у клятої миші клятої пухлини. Я ж працюю там, де люди страждають від болю, а іноді навіть помирають! Мене оточує жахлива реальність – тож сліз вистачає, я й так пригнічена! От коли я йду в кіно, то хочу посміятися або принаймні ще раз похлюпати носом, коли Дебора Керр[7 - Мова йде про фільм «Незабутній роман» (Affair To Remember) 1957 року з Деборою Керр та Кері Грантом. (Прим. ред.)] відмовляється від кохання всього свого життя, бо назавжди залишиться в інвалідному візку. А фільми, що подобаються Девіду, такі депресивні. Не сумні, а саме депресивні.

Я спробувала пояснити йому це, але замість відповіді він уточнив, що запрошує подивитися новий фільм у кінотеатрі «Савой». Я сказала, що це не просто навіює сум, це огидно.

– Велика література та великі фільми не можуть бути огидними, – зауважив він.

Я запропонувала: хай його серденько втішається у «Савой», а я піду до «Принца Едварда», подивлюся вестерн. Але він нагородив мене таким поглядом, після якого обов'язково слід чекати – багатий досвід нашого знайомства дається знаки! – ціла лекція: щось середнє між проповіддю у церкві та виступом з трибуни. Тож я скорилася й пішла з ним у «Савой» на «Жервезу» за романом Золя – так пояснив мені Девід, коли ми вийшли з кінотеатру. Я почувалася вичавленою як лимон – насправді не гірше порівняння. Події розвивалися у величезній пральні вікторіанських часів. Головна героїня була надто молодою та вродливою, чого не скажеш про чоловіка: на нього не можна було дивитися без сліз – весь такий гладкий та лисий. Гадаю, Девід з роками стане лисим, хоча й

тепер його волосся вже не таке густе, як тоді, коли ми познайомилися.

Девід наполіг на тому, щоб відвезти мене додому на таксі, хоча я залюбки шугонула б на Центральну набережну та сіла в автобус. Він завжди відпускає таксі біля нашого дому, потім проводить мене до бічних дверей, де в темряві кладе руки мені на талію та тричі запечатує мені губи таким цнотливим поцілунком, що навіть папа римський не углядів би в тому нічого гріховного. Потім дивиться, чи безпечний мій шлях до чорного ходу, а далі йде собі додому чотири квартали пішки. Він мешкає разом із матір'ю-вдовою, хоча й придбав просторе бунгало на пляжі Кугі-біч, яке він здає в оренду родині новоавстралійців з Голландії, – ці голландці дуже охайні, так він каже. Боже, що у Девіда в жилах замість крові? Жодного разу він не поклав руку, навіть і пальцем не торкнувся моїх грудей. Навіщо тоді мені груди?

Мої великі брати були вдома, пили чай та помирали від сміху – від того, що коїлося в темряві за дверима.

Бажання на ніч: хочу мати змогу відкладати на новій роботі п'ятнадцять фунтів щотижнево й до початку 1961 року зекономити достатньо, щоб поїхати на два роки працювати до Англії. Так я позбудуся Девіда, який, напевно, не залишить своїх клятих мишей, якщо в однієї з них виросте клята пухлина.

Четвер, 7 січня 1960 року

Моя цікавість щодо Кінгз-Крос має задовольнитися в суботу, коли я обідатиму в Паппі. Однак я не казатиму матусі й татові, де саме мешкає Паппі. Скажу, що десь у передмісті Паддінгтона.

Бажання на ніч: нехай Кінгз-Крос мене не розчарує.

П'ятниця, 8 січня 1960 року

Минулої ночі виникла невеличка проблема з Віллі. Це дуже схоже на матусю – вона наполягла на тому, щоб врятувати це пташеня какаду: забрала його з Маджі-роуд та виходила. Віллі був таким кістлявим та нещасним, що мама відразу ж накапала йому з піпетки теплого молока, у яке додала «лікарський» коньяк три зірочки: ми його тримаємо про всяк випадок, – задля бабусиних «негараздів» зі шлунком. Дзьоб пташеняти був ще недостатньо міцний, щоб лущити насіння самому, тож мама почала готувати йому кашу з тризірковим «лікарським» коньяком. Віллі виріс та перетворився на розкішного гладкого білого птаха з жовтим гребінцем та загідженим залишками засохлої каші пір'ям. Я ще пішки під стіл ходила, коли мама годувала його кашею з коньяком, подаючи на тарілочці з мого іграшкового сервізу. Але вчора вона розбила останню тарілочку, тож поклала пташиний обід у тарілочку дратівливого зеленого кольору. Віллі подивився, перевернув свій обід й немов збожеволів: пронизливо заверещав на ноті сі й не заспокоювався, доки всі собаки у Бронті не завили у відповідь, а татусь мав відповідати на запитання хлопців у формі, які приїхали на «чорному вороні».

З детективних романів, яких я перечитала купу за життя, та завдяки своїм детективним здібностям, що загострилися внаслідок цього читання, після тієї жахливої ночі з волаючим папугою під завивання тисячі собак я затишила дві речі. Перша: папуги достатньо розумні, щоб відрізнити тарілочку з милими кроликами, що бігали по обідку, від тарілочки огидного зеленого кольору. І друга: Віллі – алкоголік. Побачивши не те блюдце, він вирішив, що його позбавили каші з коньяком, і пішов «у відрив» – здійняв галас.

Коли по обіді я повернулася додому, у Бронті нарешті відновився спокій. Я узяла таксі та помчала до міста купувати нову іграшкову тарілочку з кроликами. Змушена була купити й чашку в комплекті – два фунти десять пенсів! Проте Гавін та Пітер – гарні хлопці, хоча вони й мої старші брати. Кожен пожертвував третину з цієї суми, тож це не надто вдарило мені по кишені. Дурепа, так? Але ж мамуся так любить цього божевільного птаха!

Субота, 9 січня 1960 року

Кінгз-Крос, безперечно, не розчарував. Я вийшла з автобуса на зупинці перед Тейлор-сквер і решту шляху здолала пішки, послуговуючись вказівками Паппі.

Вони, мабуть, в Кінгз-Крос рано не обідають, бо на мене чекали не раніше за восьму. Тож, коли я вилізла з автобуса, вже сутеніло. Коли я проходила повз лікарню «Вінні»[8 - «Вінні» – скорочена назва сіднейського шпиталю Святого Вінсента. (Прим. ред.)], пішов дощ. Скоріше мряка – нічого суттєвого, із чим не могла б упоратися моя рожева парасолька з рюшами. Діставшись до того велетенського перехрестя, я вирішила, що ось він, справжній Кінгз-Крос – Королівський Хрест. Пройтися тут пішки, по цих мокрих вулицях, бути засліпленою неоновими вогнями та фарами машин, що відбиваються у воді, – аніскілечки не схоже на те, що бачиш, коли мчиш крізь цей квартал на таксі. Він красивий. Не розумію, як господарям крамниць вдається ухилятися від виконання сіднейського «пуританського закону», бо всі крамниці були досі відчинені – і це в суботу ввечері! Мене трохи розчарувало те, що мій шлях лежить не вздовж крамниць на Дарлінгхерст-роуд, а вулицею Вікторія-стрит, на якій і розташований Будинок. Так його називає Паппі – «Будинок», і я розумію, що вона має на увазі Будинок з великої літери. Наче назва навчального закладу. Тож я хутко потрусила повз шереги будинків по Вікторія-стрит.

Мені подобаються шереги вікторіанських будинків, яких багато у старій частині Сіднея. На жаль, зараз вони в занепаді. Милі чавунні мережива хтось поцупив, і їх замінили листи азбесту – балкони перетворилися на додаткові кімнати, а штукатурка на стінах потемнішала. Але навіть у такому вигляді будинки видавалися дуже таємничими. Вікна, схожі на заплющені очі, завішані фіранками з манчестерського мережива та шторами з пакувального паперу. Вони так багато бачили! Нашому будинку в Бронті лише двадцять два роки: тато побудував його після Великої депресії, коли його крамниця почала давати прибуток. Тож найвизначнішою подією в ньому була наша поява, а ми такі нудні! Нашою найбільшою проблемою є тарілочка для Віллі – принаймні це був єдиний раз, коли до нас завітала поліція.

Будинок стояв у глибині Вікторія-стрит. Крокуючи до нього, я побачила, що на цьому кінці вулиці на деяких будинках залишилося чавунне мереживо, нещодавно пофарбоване та доглянуте. Відразу ж по той бік Чалліз-авеню вулиця розширювалася до напівкруглого глухого провулка. Вочевидь, міській раді не вистачило смоли, бо дорога була залатана маленькими дерев'яними блоками, і я звернула увагу, що тут машини не паркують. Це надавало півмісяцю з п'яти будинків, які виходили в цей провулок, такого вигляду, ніби вони не належать до теперішнього часу. Вони всі мали номер 17: 17 А, Б, В, Г та Д. Той, що стояв посередині, – 17-В – і був Будинком. З казковими вхідними дверима: на прозорому склі – гравіровані яскраво-червоні лілії, гострі кути яких відблискували жовтогорячим та пурпурним через світло, що лилося зсередини. Двері були не

замкнені, тож легким поштовхом я їх відчинила.

Але казкові двері вели до безлюдної пустелі. Засмічений передпокій, пофарбований у брудно-кремовий колір, червоні сходи з кедру нагору, пара поцяткованих мухами електричних лампочок на довгих скручених дротах, жахливий старий коричневий лінолеум, увесь у дірочках від підборів-шпильок. Від плінтуса майже на півтора метра над підлогою кожен клаптик стіни, скільки мені було видно, густо вкривали карлючки: безглузді віти і закрутки різних кольорів, намальовані чимось схожим на м'який олівець.

- Агов! - гукнула я.

Паппі з'явилася з-поза сходів, привітно всміхаючись. Гадаю, я витріщилася на неї вкрай нечемно: вона зовсім була не схожа на себе. Замість неприємної світло-бузкової форми та чіпця, що вкривав волосся, на ній був атласний халат павичевого синього кольору з вишитими драконами, який тісно огортав її фігуру, і з таким великим розрізом на лівому боці, що я бачила край її панчіх та мереживо підв'язки. Її волосся струменіло по спині густим сяючим водоспадом – чого в мене немає такого волосся? Мое таке ж чорне, але настільки кучеряве, що, коли я відпускаю його, воно стирчить, як мітла в епілептичному випадку. Тож доводиться підрізати його доволі коротко.

Вона завела мене у двері в кінці коридору за сходами, і ми опинилися в іншій, меншій вітальні, яка йшла вбік і, здавалося, виходила на вулицю. Тут були лише одні двері; їх Паппі й відчинила.

Усередині – казкова країна. У кімнаті було стільки книжок, що стін було не бачити: самі книги, книги, книги від підлоги до стелі, ще й повсюди лежали стоси книжок, які, я підозрюю, вона прибрала зі стільців та столу, щоб прийняти мене. Під час вечері я намагалася полічити, але їх було надто багато. Її колекція ламп приголомшила мене: вони були такі розкішні! Дві у формі бабки з кольорового скла, ілюмінований глобус на підставці, керосинові лампи з Індонезії, перетворені на електричні, одна схожа на білий димар мало не два метри заввишки, вкритий різьбленим пурпурним орнаментом. Електрична лампочка на стелі була всередині китайського паперового ліхтарика, з якого спадали шовкові китички.

Потім Паппі приготувала страви, які не йшли в жодне порівняння зі «стравами» від Го Фланга з Бронт-роуд. У мене трохи пекло в роті від імбиру та часнику, коли я проковтнула все в одну мить. І справа тут не в моєму апетиті, хоча мені ніколи не вдавалося набрати достатньо кілограмів, щоб змінити чашечку другого розміру на третій у своєму бюстгальтері. Клята Джейн Рассел носить повний четвертий, але я завжди вважала, що над велетенською грудною кліткою Джейн Менсфілд здійснюється лише другий.

Коли ми поїли та випили чайник запашного зеленого чаю, Паппі проголосила, що час зійти нагору, щоб познайомитися з місіс Дельвекіо-Шварц – господинею.

Коли я запитала про незвичне ім'я, Паппі посміхнулася.

Вона повела мене назад у передпокій, до червоних сходів з кедру. Поки я йшла за нею, знемагаючи від нетерпіння та цікавості, помітила, що олівцеві кривулі не зникають. Скоріше їх навіть побільшало. Сходи вели вище, на наступний поверх, але ми попрямували до просторої кімнати, і Паппі заштовхнула мене всередину. Якщо прагнеш знайти кімнату, абсолютно не схожу на кімнату Паппі, іншої годі було б шукати. Порожня. За винятком кривуль, які так щільно вкривали стіни, що не залишилося й клаптика чистої поверхні. Може, саме тому одну стіну грубо пофарбували: вочевидь, щоб надати митцю свіже полотно, – його вже прикрашало кілька нових карлючок. У кімнаті було, здається, шість крісел і стіл на дванадцять осіб, але більша її частина пустувала. Тут містилися іржавий хромований кухонний стіл з червоною ламінованою поверхнею, чотири поржавілих стільці, на яких з червоних пластикових сидінь просочувалася набивка, немов гній з карбункулу, оксамитова кушетка, дуже потерта, та сучасний холодильник. Пара скляних фільончастих дверей вела на балкон.

– Ми тут, Паппі! – гукнув хтось.

На балконі ми побачили двох жінок. Та, що стояла до мене ближче, безсумнівно, була з передмістя Східного узбережжя або з Північного берега: підсинене волосся, сукня із самого Парижа, черевики до пари, червоні лайкові сумочка й рукавички та крихітний капелюшок, значно чепурніший за ті, що вдягає сама королева Єлизавета. Аж раптом крок уперед зробила місіс Дельвекіо-Шварц – і цей взірець моди середніх років випав у мене з голови.

Оце так! Ось так жінка-гора! Мало сказати, що вона була гладкою, – вона була велетенською! Майже метр дев'яносто на зріст, у старих брудних кімнатних черевиках зі стоптаними задниками – жінка з неабиякими м'язами. Без шарпеток. Линялий, пожмаканий старий халат на гудзиках з кишнями по боках. Кругле зморшкувате лице, кирпатий ніс та очі на пів обличчя, що дивилися просто мені в душу, блідо-блакитні, з темними обідцями, маленькі зіниці – гострі, немов дві голки. Рідке сиве волосся, коротка чоловіча зачіска, а брови ледь помітні на обличчі. Скільки їй років? Мені здалося, п'ятдесят з добрим гаком.

Тільки-но вона відвела від мене погляд, увімкнулися мої професійні знання. Синдром Тінеля? Синдром Кушинга? Але ж у неї немає величезної нижньої щелепи і лоб не випинається вперед, як у хворій на акромегалію, та й хворою із синдромом Кушинга ні за будовою тіла, ні за ступенем волосатості її не назвеш. Щось, безперечно, зі слизовою, або із середнім мозком, або з гіпоталамусом, але що саме, я не могла сказати.

Еталон Моді ввічливо кивнув нам з Паппі, мимохідь зачепив нас сукнею та прослідував до виходу за місіс Дельвекію-Шварц. Оскільки я стовбичила у дверях, то бачила, як візитерка сунула руку в сумочку, витягла товстий стос грошей кольору цегли – банкноти у десять фунтів! – і кілька з них передала господині. Господиня Паппі просто стояла, простягнувши руку, доки її не задовольнила кількість вкладених в неї банкнот. Вона зігнула їх та поклала в кишеню халата, поки Еталон Моді з найзаможнішого району Сіднея виходив з кімнати.

Повернувшись до нас, місіс Дельвекію-Шварц опустила на один з чотирьох стільців і змахом руки, що нагадувала розміром ягнячу ногу, запросила нас сідати.

– Прошу, принцесо, сідайте! – голосно запросила вона. – Як ся маєте, міс Гарріет Перселл? Чудове ім'я – двічі по сім літер – сильна магія! Духовна обізнаність та удача, щастя через досконалу працю – і я зовсім не маю на увазі політиків, що відстоюють ліві погляди, хур-хур-хур.

«Хур-хур-хур» було схоже на неприємне кудкудакання, яке набирало обертів, – немов у світі не лишилось нічого, що б могло її здивувати, але все в ньому її дуже розважало. Той сміх нагадав мені сміх Сіда Джеймса з фільмів «Не зупиняйтеся!»[9 - Серія популярних кінокомедій грубуватого гумору, що виходила на екрани з 1958 до 1978 року; назви всіх фільмів починалися словами

«Carry On» («Carry on Sergeant», «Carry on Nurse», «Carry on Teacher»). Гра слів: carry on – продовжувати працювати й carry-on – метушня.].

Я так нервувалася, що, схопившись за її коментар щодо мого імені, потішила слух присутніх історією про Гарріет Перселл, розповівши, що це ім'я мали представниці кількох поколінь моєї родини, але до мого народження всі його власниці були трохи не в собі. Одна Гарріет Перселл, повідала я, опинилася за ґратами через те, що каструвала свого колишнього коханця, а ще одна – за напад на прем'єр-міністра Нового Південного Уельсу під час мітингу суфражисток. Господиня слухала з цікавістю, а коли я закінчила свою оповідь словами про те, що рід мого батька настільки боявся цього імені, що більше нікого не називали Гарріет Перселл, вона розчаровано зітхнула.

– Проте твій батько охрестив тебе Гарріет, – промовила вона. – Добра людина! Схоже на те, що з ним цікаво було б познайомитися, хур-хур-хур.

«Ого! Руки геть від мого батька, місіс Дельвекіо-Шварц!»

– Він зізнався, що йому подобається ім'я Гарріет, і він не вірить родинним забобонам, – пояснила я. – Розумієте, я пізня дитина, до того ж усі вважали, що з'явиться ще один хлопчик.

– Але ж народилася дівчинка, – додала вона з усмішкою. – Так, мені це подобається!

Під час розмови вона пила нерозбавлений коньяк без льоду – на чарці було намальовано емблему плавлених сирків компанії «Крафт». Нам з Паппі вона теж запропонувала по чарці, але мені вистачило малесенького ковточка «загибелі Віллі». Жахлива річ – їдка та гірка. Я помітила, що Паппі, здається, сподобалося, хоча свою порцію вона не проковтнула, як місіс Дельвекіо-Шварц, одним духом.

Я сиділа та розмірковувала: чи обійдеться мені без «писемної» судоми в суглобах, якщо я скорочу її ім'я до місіс Д.-Ш., проте мені не вистачило сміливості. Хоробрості мені не бракувало, але місіс Д.-Ш... Ні, тільки не це!

Потім я відчула, що на балконі ми не самі. Весь цей час тут був хтось іще, але він залишався абсолютно невидимим. Я відчула, як стало поколювати, немов маленькими голочками, мою шкіру, відчула приємну прохолоду на кшталт

першого подиху південного вітру-гуляки після багатьох днів та тижнів притаманної цьому століттю спеки. Десь з-за спини місіс Дельвекіо-Шварц на мене уважно дивилися очі. Потім над столом з'явилося обличчя. Найчарівніше маленьке личко: загострене підборіддя, широкі вилиці, бездоганно біла шкіра, кучері темно-русявого волосся, чорні брови, чорні вії, настільки довгі, що схожі на заплутаний клубок, – ох, шкода, що я не поет, щоб описати цю божественну дитину! У грудях все стиснулося – я полюбила цю дівчинку з першого погляду. У неї були величезні очі, широко посаджені, темно-бурштинового кольору – найсумніші очі, які мені доводилося бачити. Її малесенькі рожеві губи, схожі на пелюстки троянди, розімкнулися, і вона посміхнулася мені. Я посміхнулася у відповідь.

– Гей, вирішила посидіти з нами, так? – За мить маленьке створіння сиділо вже у місіс Дельвекіо-Шварц на колінах і продовжувало мені посміхатися, але маленькою ручкою жадібно хапатися за сукню місіс Дельвекіо-Шварц.

– Це моя дочка Фло, – сказала хазяйка будинку. – Бачте, чотири роки тому я вважала, що у мене вже почався клімакс, аж раптом розболівся живіт, я пішла до туалету, вважаючи, що мене пронесе, і – бух! На підлозі, звиваючись у слизу, немов черв'як, з'явилася Фло. Мені навіть і на думку ніколи не спадало, що я вагітна, доки вона раптом не з'явилася, – щастя, що я не втопила тебе в унітазі. Правда, янголятко?

Останні слова зверталися до Фло, яка бавилася гудзиком.

– Скільки їй років? – спитала я.

– Нещодавно виповнилося чотири. Козеріг, не схожий на Козерога, – відповіла місіс Дельвекіо-Шварц, звичним жестом розстібаючи сукню. Звідти випали груди, схожі на старі шкарпетки, у яких великий палець було набито бобами, та встромила свій величезний загрубілий сосок у рот Фло. Фло блаженно заплющила очі, розкинулася в материних обіймах та стала смоктати довго, неймовірно гучно присмоктуючи. Я сиділа роззявивши рота, не знаючи, що сказати. Очі-рентгени відвели погляд від доньки й пронизали мене.

– Любиш матусине молочко, так, Фло? – промовила вона співучо. – Я розумію, що їй чотири, так, але до чого тут вік, принцесо? Найсмачніші ласощі – матусине молоко. Єдина біда – в неї вже вилізли всі зуби, тож вона так боляче кусається!

Я так і сиділа роззявивши рота, доки Паппі не запитала цілком несподівано:

– Отже, місіс Дельвекіо-Шварц, що ви скажете?

– Я вважаю, що Будинку потрібна міс Гарріет Перселл, – відповіла місіс Дельвекіо-Шварц, киваючи головою та підморгуючи. Потім вона поглянула на мене й додала: – Ти коли-небудь розмірковувала над тим, щоб поїхати з дому, принцесо? Переїхати у красиву маленьку власну квартиру?

Я стулила нарешті рота, аж зуби клацнули, і похитала головою.

– Я не можу собі цього дозволити, – зізналась я. – Розумієте, я відкладаю гроші, щоб поїхати на два роки до Англії попрацювати.

– Вдома ти сплачуєш за комунальні послуги? – запитала вона.

Я відповіла, що сплачую п'ять фунтів щотижня.

– Що ж, у мене насправді є гарна невеличка квартирка в задній частині будинку – дві великі кімнати – за чотири фунти на тиждень плюс світло. У пральні є ванна й туалет – в особистому вашому з Паппі розпорядженні. Моя пожилиця Дженіс Гарві переїжджає. У квартирі є двоспальне ліжко, – додала вона, хитро скосивши очі. – Ненавиджу ці малюсінькі односпальні ліжка, де й не розвернешся.

Чотири фунти! Дві кімнати за чотири фунти? Сіднейське диво!

– Якщо житимеш тут, то матимеш кращі шанси позбутися Девіда, ніж вдома, – впевнено зауважила Паппі і додала, низавши плечима: – Врешті-решт, ти отримуєш непогану зарплату, то зможеш заощадити й на подорож.

Пам'ятаю, як мені раптом пересохло в горлі. Я відчайдушно шукала ввічливий спосіб сказати «ні» – і несподівано сказала «так»! Не знаю, звідки це «так» узялося – в мене, звичайно, і гадки не було погоджуватися.

– Чудово, принцесо! – прогуркотіла місіс Дельвекіо-Шварц, забрала сосок з рота Фло й незграбно підвелася.

Коли я зустрілася поглядом з Фло, то зрозуміла, чому погодилась. Це Фло вклала «так» в мої уста. Фло воліла, щоб я була тут, і я піддалася. Вона наблизилася до мене, обійняла за ноги, розтягнувши в посмішці замурзані молоком губи.

– Тільки-но погляньте на це, – вигукнула місіс Дельвекіо-Шварц, посміхаючись до Паппі. – Яка шана, Гарріет! Фло зазвичай не жалує чужих. Правда, янголятко?

Тож ось я сиджу, намагаючись записати все, що сталося, поки очі не злипаються, і шукаю відповідь на єдине питання: як, у дідька, я розповім цю новину своїй родині? Як скажу, що невдовзі переїду в двокімнатну квартиру на Кінгз-Крос, – прихисток для алкоголіків, повій, гомосексуалістів, сатаністів, «нюхачів» клею, курців гашишу й казна-кого ще. Крім того, те, що я побачила крізь темряву й дощ, мені сподобалось. Та й Фло ж воліє, аби я жила в Будинку.

Я порадилася з Паппі: скоріше за все рідним скажу, що квартира розташована в Поттс-Пойнт, а не в Кінгз-Крос, але Паппі лише засміялася.

– Поттс-Пойнт – це евфемізм, Гарріет, – відповіла вона. – Увесь Поттс-Пойнт з тельбухами належить Королівським Австралійським військово-морським силам.

Бажання на ніч: нехай у батьків не станеться серцевого нападу.

Неділя, 10 січня 1960 року

Я досі нічого їм не розповіла. Набираюся духу. Коли вчора я лягала спати – бабця вже хропла у дві дірки, – то була впевнена: коли прокинуся вранці, передумаю. Ні, не передумала. Перше, що побачила вранці, – бабусю, що сидить навпочіпки над Горщиком. Ось тоді мою душу сповнила залізна рішучість. Який гарний вислів! Я ніколи не усвідомлювала, доки не почала вести цей щоденник, що, здається, я набралася з книжок усіляких гарних фраз. Вони не спливають у бесіді, але неодмінно з'являються на папері. І хоча моему щоденнику лише кілька днів, я вже захопилася ним – щоденник перетворився на товстий зошит. Може, через те, що я ніколи не могла всидіти на місці й подумати, завжди мусила щось робити. Тепер я вбиваю двох зайців: розмірковую над тим, що зі мною відбувається, та водночас чимось зайнята. Записувати, що відбувається, –

дисциплінує, я краще розумію події. Зовсім як у моїй роботі. Я віддаюся без залишку, бо обожнюю її.

Я ще не визначилася остаточно зі своїм ставленням до місіс Дельвекію-Шварц, хоча вона мені дуже подобається. Вона нагадує деяких з найнезабутніших пацієнтів – тих, кого запам'ятала за часи своєї праці на рентгені, яких, можливо, пам'ятатиму решту життя. На кшталт одного приємного старого з державного шпиталю «Лідком», який постійно акуратно складав простирадла. Коли я спитала, що він робить, той відповів, що складає вітрило, а потім, коли я присіла до нього побалакати, розповів, що був боцманом на вітрильнику, на одному з тих швидкісних кліперів, мало не догори завантажених зерном, які використовували, щоб іти під вітром додому, до Англії. Його слова, не мої. Я багато чого дізналася від нього, потім зрозуміла, що невдовзі він помре, і всі ці спогади помруть разом із ним, бо він їх ніколи не записував. Що ж, Кінгз-Крос не вітрильник, а я не моряк, проте, якщо я буду все занотовувати, хтось колись у наступних поколіннях прочитає й дізнається, яке життя я прожила. Бо в мене таке дивне відчуття, що воно не буде схоже на нудне життя в провінції, яким я жила ще вчора. Я відчуваю, як змія скидає свою шкіру.

Бажання на ніч: нехай у батьків не станеться серцевого нападу.

П'ятниця, 15 січня 1960 року

Я досі їм нічого не розповіла, але завтра ввечері обов'язково скажу. Коли я запитала маму, чи можна запросити Девіда до нас на вечерю на м'ясо з картоплею, вона відповіла: «Звичайно». Краще, вважаю я, ошелешити їх одним махом, всіх відразу. Можливо, так Девід звикне до цієї думки доти, доки не залишиться зі мною наодинці, щоб їсти мене поїдом та відмовляти від такого вчинку. Як мене жахають його повчання! Але Паппі має рацію: справді буде простіше здихатися Девіда, виїхавши з батьківського дому. Для мене примарного сподівання було достатньо, щоб, як то кажуть, «робити певні кроки в цьому напрямі». Точніше, «спрямувати всі зусилля».

Сьогодні в лікарні я побачила чоловіка на пандусі, що веде від рентген-відділення до Чічестер-хаузу – там, у шикарній будівлі з червоної цегли, у розкошах проходять лікування поважні пацієнти. Кожен в окремій палаті

щонайменше з власною ванною кімнатою, не зрівняти з ліжком у ряду схожих двадцяти вздовж стін величезної спільної палати. Мабуть, до дідька приємно не прислухатися до сусідів, які блюють, харкають кров'ю, кашляють або марять уві сні. Утім, слухати, як твої сусіди блюють, харкають, кашляють або марять, – це, без жодних сумнівів, краща спонука одужати й зібратися геть або змиритися зі смертю й мовчки терпіти.

Так, чоловіка. Сестра Агата схопила мене, щойно я закінчила розвішувати знімки в сушильній камері, – досі ще не запоролла жодного знімку, і така вправність викликала у моїх підлеглих справжнє благоговіння.

– Міс Перселл, будь ласка, віднесіть це до Чічестера: третє відділення, містеру Нейзбі-Мортону, – наказала вона, передаючи мені конверт з рентгеном.

Я відчула у її голосі невдоволення, тож схопила знімок та поквапом зникла. Першою у списку на виконання доручення у неї стояла Паппі, але сестра Агата не знайшла, бо та або тримала посудину, коли хворий блював, або ж підкладала судно. Моя справа маленька – я кинулася, немов наймолодший лаборант до приватної лікарні. Цей Чічестер-хауз такий шикарний! Вкрита гумою підлога блищала так, що я бачила віддзеркалення рожевих трико сестри з третього відділення Чічестера, а через кількість квітів, розставлених на нічних столиках та по коридорах, тут можна було відчиняти квітникову крамницю. У лікарні було так тихо, що, коли я зістрибнула з верхньої сходинки в третьому відділенні, шестеро людей, не змовляючись, кинули на мене суворий погляд та приклали палець до губ. Тсс! О-о-о! Тож я, набравши покаянного вигляду, віддала знімки та навшпиньки пішла геть, наче Марго Фонтейн[10 - Відома англійська балерина (1919-1991).].

На півдорозі я побачила групу лікарів, які йшли мені назустріч, – завідувач відділення та його почет. Я й дня не пропрацювала у шпиталі, як усвідомила: заввідділення – бог, але бог у «Роял Квінз» набагато вищий за бога в лікарні у Райді. Тут вони були вдягнені в темно-сині смугасті або сірі фланелеві костюми, краватки старої школи[11 - Символ належності до соціальної та інтелектуальної еліти; такі краватки зазвичай носять випускники привілейованих приватних шкіл.], французькі сорочки з манжетами зі скромними, але масивними золотими запонками, коричневі замшеві або чорні лайкові черевики на тонкій підшві.

Цей екземпляр носив сірий фланелевий костюм та коричневі замшеві черевики. З ним ішли двоє реєстраторів (білі довгі плащі), його старший та молодший

асистенти (білий костюм та білі черевики) та шість студентів-медиків (короткі білі піджаки) зі стетоскопами, виставленими напоказ, і обгризеними нігтями на руках, з яких вислизали історії хвороби або штативи з пробірками. І справді, цілком солідний бог – такий великий почет підтанцює біля нього. Саме це й привернуло мою увагу. Коли робиш флюорографію, ніяк не натрапиш на бога, солідного чи не дуже, тож мені стало цікаво. Він дуже жваво розмовляв з реєстратором, повернувши красиву голову назад, тож я подумала, що маю уповільнити крок і стулити рота, який останніми днями часто ловив гав. Ой, який красень! Дуже високий, широкі плечі, плаский живіт. Копна темно-рудого заплутаного волосся та два білосніжних крила, вкрита легким ластовинням шкіра, виточені риси обличчя – так, він був красень. Вони розмовляли про остеомалаяцію – пом'якшення кісткової тканини, – тож я вирішила, що він ортопед. Намагаючись прослизнути повз них – вони заповнили весь прохід, – я відчула допитливий погляд пари зелених очей. Оце так! У грудях вдруге за тиждень все стиснулося, хоча це зовсім не схоже на хвилю кохання, як це було з Фло. Тепер було щось на зразок тяжіння, від якого затамовуєш подих. Колінами побігли дрижаки.

В обід я порозпитувала про нього у Паппі, озброївшись своїм припущенням, що він ортопед.

– Дункан Форсайт, – відразу ж, без коливань, відповіла вона. – Він завідувач ортопедичного відділення. А чому ти питаєш?

– Він старомодно подивився на мене, – відповіла я.

Паппі витріщила на мене очі.

– Справді? Це на нього зовсім не схоже, він не з тутешніх гульвіс. Він давно одружений, у нього репутація найпривабливішого завідувача відділення у всьому шпиталі – довершений джентльмен, ніколи не жбурляє інструменти в медсестер, ніколи не розповідає непристойних анекдотів, не прискіпується до підлеглих, якими б незграбними чи нетактовними ті не були.

Я припинила цю розмову, хоча впевнена, що мені не примарилося. Він не роздягав мене очима – жодних дурниць такого роду! – але ж він явно дивився на мене так, як чоловік дивиться на жінку. Як на мене, він найпривабливіший чоловік, якого я будь-коли бачила. Завідувач відділення! Доволі молодий для цієї

посади, йому не більше від сорока.

Бажання на ніч: ще раз побачити містера Дункана Форсайта.

Субота, 16 січня 1960 року

Що ж, я зробила це сьогодні за вечерею, у присутності Девіда. Біфштекс з картоплею – улюблена страва моєї родини, хоча для мамусі це не мед, бо вона змушена смажити м'ясо на великій сковороді й одночасно стежити за фритюрницею. Гавін із Пітером з'їли по три порції, навіть Девід з'їв дві. На десерт був «плямистий собака» – варений пудинг з родзинками та вершковим кремом, наш улюблений, тож усі за столом перебували у стані задоволення, коли мама з бабусею поставили на стіл чайник. Час мені їх приголомшити.

– Знаєте що? – почала я. Ніхто й не думав відповідати. – Я винайняла кімнату в Кінгз-Крос і переїжджаю туди.

На це теж ніхто нічого не відповів, але всі звуки разом вщухли: брязкання ложечок у чашках, бабусине сьорбання, татів кашель курця. Потім тато дістав пачку «Ардатс», запропонував Гавіну і Пітеру, підпалив усі три одним сірником – агов, оце так неприємність!

– Кінгз-Крос, – нарешті промовив тато, суворо дивлячись мені у вічі. – Дівчинко моя, ти дурепа. Принаймні я на це сподіваюся. Лише дурні, богема та шльондри мешкають у Кінгз-Крос.

– Я не дурепа, тато, – сміливо заперечила я. – І не шльондра, і не з богеми. Хоча зараз їх називають богемними бітниками, «розбите покоління». Я знайшла собі суперреспектабельну квартиру в суперреспектабельному будинку, який, так сталося, розташований у Кінгз-Крос – у кращому його краю, біля Шалліз-авеню. Майже у Поттс-Пойнт.

– Поттс-Пойнт належить Військово-морським силам Австралії, – відповів батько.

Здавалося, матуся ось-ось заридає.

– Чому, Гарріет?

– Бо мені вже двадцять один і мені потрібен вільний простір, мамо. Я вже закінчила стажування, заробляю добрі гроші, а квартири в Кінгз-Крос доволі дешеві, як на мене, мені вистачить, щоб заощадити на подорож до Англії наступного року. Якби я переїздила кудись в інше місце, то мала б мешкати разом з іще двома-трьома дівчатами, а так я не бачу відміни від того, щоб жити вдома.

Девід мовчав, просто сидів праворуч батька й дивився на мене так, ніби у мене виросла ще одна голова.

– Що ж, давай-но, розумнику, – grimнув на нього Гавін. – Що скажеш?

– Я не схвалюю цього, – холодно відповів Девід. – Проте я краще побалакаю з Гарріет наодинці.

– Що ж, я вважаю, це чудова ідея, – сказав Пітер, перехиляючись через стіл, щоб на знак схвалення злегка вдарити мене кулаком у плече. – Тобі потрібно більше місця, Гаррі!

Здається, це переконало батька, він зітхнув і сказав:

– Гаразд, я мало що можу вдіяти, щоб зупинити тебе, так? Принаймні це набагато ближче, ніж стара матінка Англія. Якщо вскочиш у халепу, я завжди зможу висмикнути тебе з Кінгз-Крос.

Гавін зареготів, теж перехилився через стіл – краватка в маслі – і поцілував мене у щоку.

– Молодець! Браво! – реготав він. – Кінець першої подачі, а ти досі в загоні. Тримай свою бити наготові, зараз будуть подачі з фінтом!

– Коли ти все це вирішила? – спитала мама, часто блимаючи.

– Коли місіс Дельвекію-Шварц запропонувала мені квартиру.

Це ім'я прозвучало як щось особливе в нашому домі.

– Місіс хто? – перепитала бабуся, яка сиділа із самовдоволеним виглядом під час всієї бесіди.

– Дельвекіо-Шварц. Хазяйка будинку. – Я згадала те, про що досі не казала. – Там мешкає Паппі, саме завдяки їй я й познайомилася з місіс Дельвекіо-Шварц.

– Я завжди знала, що ця вузькоока до добра не доведе, – зітхнула матуся. – Відколи ти з нею познайомилася, зовсім забула про Мерл.

Я скинула підборіддя догори.

– Це Мерл, мамо, зовсім забула про мене. У неї новий хлопець, крім нього, вона більше нікого не бачить. Вона знову подарує мені свою прихильність, коли він її кине.

– Це хоча б пристойна квартира? – поцікавився тато.

– Дві кімнати. А ванну кімнату ми ділитимемо разом з Паппі.

– Не надто гігієнічно користуватися однією ванною кімнатою з кимось іще, – зауважив Девід.

Я вищирилася на нього:

– Тут, вдома, у мене немає особистої ванної кімнати, так чи ні?

Від цих слів він проковтнув язика, а матуся вирішила стиснути зуби і стійко зустріти неприємності.

– Що ж, – сказала вона, – я так розумію, що тобі знадобиться порцеляна, ножі з виделками та кухонний посуд. Можеш забрати з дому свої простирадла.

Я не встигла й оком змигнути, як відповідь сама вирвалася з рота.

– Ні, спасибі, мамо, але не треба. У мене там двоспальне ліжко! Для мене однієї!
Правда, чудово?

Усі витріщилися на мене, немов уявили собі, що в ногах ліжка стоїть кондуктор.

– Двоспальне ліжко? – перепитав Девід розгублено.

– Так, двоспальне ліжко.

– Неодружені дівчата сплять в односпальних ліжках, Гарріет.

– Що ж, так-то воно так, Девіде, – огризнулася я, – але ця неодружена дівчина
буде спати у двоспальному ліжку.

Матуся хутко підвелася.

– Хлопчики, посуд сам не виміється, – защебетала вона. – Бабусю, час дивитися
«Сансет-Стрип, 77»[12 - Телевізійний серіал з Єфремом Цимбалістом-молодшим
та Клінтом Волкером у головних ролях; Стрип – широко відома назва центральної
частини бульвару Сансет у Голівуді, де знаходяться фешенебельні ресторани,
крамниці, нічні клуби.].

– Збоченка, збоченка, дай-но мені свій гребінець! – проспівала бабця, трохи
підстрибуючи. – Ой-ой, уявляєте? Гарріет іде з дому, а в мене буде власна
кімната! Думаю, я собі теж влаштую двоспальне ліжко, ги-ги!

Тато з братами прибрали зі столу вдвічі швидше, ніж звичайно, і залишили мене з
Девідом наодинці.

– Чому ти так вирішила? – запитав він крізь зуби.

– Тут я не маю де залишитися на самоті.

– Зате ти маєш дещо набагато краще, Гарріет: у тебе є дім та родина.

Я хряснула кулаком по столу.

– Чому ти такий короткозорий хлопчисько, Девіде? Я мешкаю в одній кімнаті з бабусею та Горщиком, мені нікуди покласти власні речі – я змушена їх одразу ж забирати, щойно покладу. Який би простір мені не належав, його завжди займає хтось іще. Тож відтепер я буду насолоджуватися своїм власним особистим простором.

– У Кінгз-Крос!

– Так, у клятому Кінгз-Крос! Де посильна плата за квартиру.

– У найманому будинку, який належить іноземці. Новій австралійці.

Цього я вже витримати не могла і розсміялася йому в обличчя.

– Це місіс Дельвекіо-Шварц іноземка? Та вона справжня австралійка з яскраво вираженим австралійським акцентом!

– Це ще менше зрозуміло, – відповів він. – Австралійка з таким ім'ям – наполовину італійським, наполовину єврейським? Вона хоча б одружена?

– Ти клятий сноб! – роззявила я рота від подиву. – Підліток-фанат! Що чудового в австралійцях? Ми всі походимо від клятих каторжників! Нові австралійці принаймні оселилися тут з власної волі!

– Із синдромом Шегрена, що витатуйовано ім під пахвами, чи туберкульозом та смородом часнику! – прогарчав він. – І ти маєш рацію – вони вільні, бо приїхали сюди за простим квитком у десять фунтів!

Усе, з мене досить. Я зірвалася з місця й почала бити його по голові, саме по вухах. Хрусь, хрусь, хрусь!

– Відчепися, Девіде, благаю, відчепися! – пронизливо голосила я.

Він відчепився, але по його очах було видно: він вважає, що в мене один з тих днів, тож він повернеться й спробує іншим разом.

От вам усе й відомо. Я люблю свою родину – вони гарні люди. Але ж Паппі влучно прозвала Девіда – «школярник-католик, хворий на закреп». Дякувати Богові, я належу до англіканської церкви.

Середа, 20 січня 1960 року

У мене скупчилося стільки справ, що я зовсім не мала часу сісти й написати це, але, здається, усе гаразд. Мені вдалося відмовити тата й братів від того, щоб завітати до мого нового житла (я поїхала туди у неділю, щоб подивитися, – квартира ще не готова до інспекції). Я кручуся наче бджілка, щоб зібрати всі свої речі й наступної суботи переїхати. Матуся грандіозно попрацювала. У мене безліч посуду, ножів та виделок, білизни та кухонного приладдя, а тато всучив мені сто фунтів, буркнувши, що він не бажає, аби я торкалася своїх заощаджень на Англію, тож маю купити те, що і так становитиме мій посаг. Гавін подарував набір інструментів та універсальний електровимірювач, а Пітер пожертвував свій «старенький» магнітофон, сказавши, що йому потрібно щось краще. Бабуся подарувала пляшку одеколону «4711» та набір серветок, які вишила тамбурним швом для мого посагу.

У моїй новій квартирі між спальнею та вітальнею є щось на кшталт арки – без дверей, – тож я збираюся витратити кілька фунтів з татусевої сотні, щоб придбати скляні кульки і зробити завісу з бісеру. Ті, що продають у крамницях, пластмасові, – вони огидні на вигляд і жахливо дзеленчать. Я хочу, щоб моя завіса видзеленькувала. Була рожева. У мене буде рожева квартира, бо в Бронті такого кольору ніхто ніколи не дозволить. А мені подобається рожевий. Він теплий та жіночний, він поліпшує настрій. До того ж він мені личить, чого не скажеш про жовтий, блакитний, зелений або темно-червоний. Я надто смуглява.

Моя квартира розташована в проході від кімнати Паппі через пральню до виходу на задній двір. Обидві кімнати великі, з височезними стелями, але обладнанні всім необхідним. Тут є місце для кухні: раковина, старовинна газова плита та холодильник – усе це на вигляд аж ніяк не назвеш чепурним, тож я зателефонувала Джинджеру, старшому швейцару з лікарні в Райді, й попросила дістати для мене стару лікарську ширму. Він сказав, що то не проблема, а потім почав скиглити, що в лікарні стало порожньо відтоді, як я звільнилася. Які дурниці! Один рентгенолог? Районний військовий шпиталь у Райді не такий вже

й маленький. Джинджер завжди любив перебільшувати.

Учора до рентген-відділення завітала старша медсестра. Справжня мегера! Якщо завідувач відділення – бог, то старша медсестра – хтось на кшталт Святої Діви, а я вважаю, що незайманість – необхідна умова для такої посади, тож це не просто порівняння. Жодному чоловікові ніколи не дістане хоробрості, щоб поквипити старшу медсестру. Скоріше вже рак на горі свисне. Вони – бойові кораблі під усіма вітрилами, але мушу зізнатися, старша медсестра з «Квінзу» – дуже чепурний корабель. Років десь тридцяти п'яти, висока, гарної статури, із золотаво-рудим волоссям, зелено-блакитними очима та красивим обличчям. Під хусточкою, звичайно, волосся дуже й не роздивишся, але воно явно нефарбоване. Хоча її очі спроможні заморозити й тропічну лагуну. Крижані. Арктичні. Ох!

Правду кажучи, мені її трошки шкода. Вона королева «Квінзу», тож, цілком імовірно, не може бути просто жінкою. Якщо хочеш пофарбувати стіну або приклеїти постер задля розваги пацієнтів, старша медсестра вирішує, якого кольору буде фарба або чи можна залишити постер. Вона вдягає білі бавовняні рукавички і всюди, де працюють чи відпочивають медсестри, проводить кінчиком пальця вздовж плінтусів, карнизів над вікнами – ну, самі знаєте. І борони боже ту палатну сестру, у чий царині буде хоча б натяк на щось сіреньке на цій білій рукавичці! Щоправда, вона не може робити цього в рентген-відділенні (відверто кажучи, вона завітала до сестри Агати). Вона керує не тільки медсестрами, але й рештою допоміжного персоналу, вона стоїть на одній сходинці з головним лікарем, є членом правління шпиталю, а його, як я дізналася, очолює сер Вільям Еджертон-Сміт, який – ось так несподіванка! – виявився дядьком чарівного містера Дункана Форсайта. Зрозуміло, чому він у такому віці обіймає посаду завідувача відділення. Мабуть, дядько чимало допоміг. Шкода! Дивлячись на містера Форсайта, я вирішила, що він не з тих чоловіків, які принижуються до того, щоб, скориставшись з блату, лізти службовими сходами нагору. Чому так виходить, що у наших ідолів рильце завжди в пушку?

Хай там як, мене відрекомендували старшій медсестрі, і та потисла мені руку, затримавши свою долоню рівно на стільки мілісекунд, на скільки передбачали чемність та ранг. От коли сестра Агата знайомилася зі мною, вона дивилася немовби крізь мене, а старша медсестра пронизала мене поглядом а-ля місіс Дельвекіо-Шварц. Виявилось, що старша медсестра прийшла обговорити придбання для рентген-кабінетів нової поворотної стойки, але огледіти все відділення – це обов'язково.

Бажання на ніч: припинити думати про підлабузника Форсайта.

Субота, 23 січня 1960 року

Нарешті! Я переїхала! Сьогодні вранці я взяла таксі й із картонними коробками, повними всілякої «здобичі», рушила на Вікторія-стрит, № 17-В. Водій виявився чудовим хлопцем: ані слова не сказав мені, просто допоміг забратися з барахлом в авто, великодушно взяв чайові й поїхав геть – шукати чергового клієнта. Одна з картонок була до гори забита бляшанками з рожевою фарбою – щиро дякую, татусю, за сто фунтів, – а в іншій містилося десять мільйонів добірних скляних кульок. Без зайвих церемоній я увійшла до квартири. Витягла коробку з ефірним милом (добре працювати у шпиталі й знати, чого варте ефірне мило), жорстку щітку, тонку сталеву стружку для чищення каструль і зайшлася прибирати. Місіс Дельвекіо-Шварц пообіцяла, що все тут прибере, коли показувала мені квартиру, і вона насправді непогано прибралася, але повсюди було порозкладане добриво тарганів. Мені знову слід зателефонувати Джинджерові з «Райду» й попросити в нього трохи отрути для тарганів. Ненавиджу тарганів, вони переносять мікробів, – фу-у, вони живуть у колекторах, спускних отворах та у гної.

Я шкребла та мила, доки природа не дала про себе знати, тоді пішла шукати туалет, який, як я запам'ятала, був у кімнаті для прання. Який жах ця кімната для прання! Не дивно, що місіс Дельвекіо-Шварц не внесла її до переліку об'єктів для огляду, коли робила екскурсію квартирою. Тут стояла мідна газова плита з лічильником, що «з'їдає» гроші, і дві важкі величезні бетонні діжки зі старезним котком для віджимання білизни, прикрученим до підлоги. Збоку, позад нього, тулилася ванна з відлущеною емаллю. Коли я торкнулася ванни, вона з глухим гуркотом завалилася – була відбита одна з її ніжок. Можна було б підкласти брусочок, але ванні не завадили б кілька шарів велосипедної емалі. Воду нагрівала газова колонка на стіні – ще один лічильник, додаткові витрати. Дерев'яний решітчастий килимок я поклала прямо в діжку для прання й замочила в ефірному милі. Туалет – окрема крихітна кімнатка, унітаз – справжній витвір мистецтва: англійська порцеляна минулого століття, сама чаша всередині й ззовні прикрашена кобальтовими птахами та виноградною лозою. Бачок висів дуже високо на стіні, з'єднувався з чашею розчавленою свинцевою трубою й також був розписаний синіми птахами. Я дещо сторожко присіла на стару дерев'яну сидушку. Хоча та, правду кажучи, була дуже чистою, вона була розташована так високо від підлоги, що навіть я не змогла зробити пі-пі, не

здершись на неї зверху. Ланцюг був оздоблений подібною до комплекту порцеляною гулею, а коли я натиснула на неї, у чашу каскадом полився Ніагарський водоспад.

Я працювала весь день і не зустріла жодної живої душі. І справа не в тому, що я сподівалася когось зустріти, але мені здавалося, що я маю почути, як десь грається Фло, – малеча, коли не галасує, то завжди сміється та верещить. Але всюди було тихо як на цвинтарі. Де вештається Паппі, я взагалі не мала уяви. Матуся наготовила цілий кошик з наїдками, тож мені вистачило «пального», щоб зробити всю важку роботу. Але я просто не звикла бути на самоті. Дуже дивне відчуття. Й у вітальні, й у спальні було лише по одній штепсельній розетці. Але я дуже винахідлива дівчина, тож витягла набір інструментів, подарунок Гавіна, та заклала ще кілька розеток. Потім довелось іти на передню веранду, щоб перевірити запобіжники. Так, я така! Типовий керамічний штекер зі шматком трьохамперного дроту між полюсами. Я витягла його, намотала на нього дріт, розрахований на п'ятнадцять ампер, і вже збиралася зачинити коробку, коли у ворота ввійшов юнак у зім'ятому костюмі з криво пов'язаною краваткою та зі стрижкою «іжачок».

– Добридень, – привіталася я, вважаючи, що це пожилець.

– Новенька, так? – запитав він замість привітання.

Я відповіла, що новенька, і чекала на продовження.

– Ти звідки? – запитав він.

– Мешкаю у задній частині, біля пральні.

– Не на першому поверсі з вікнами на вулицю?

Я насупилася. Коли людина така смуглява, як я, це надає їй дуже лютого вигляду.

– Тебе це не обходить, – відрізала я.

– Ще як обходить!

Він поліз у внутрішню кишеню свого піджака, витяг потертий шкіряний гаманець, з ляскотом розгорнув.

– Відділ поліції, який веде боротьбу з незаконною торгівлею спиртними напоями, – відрекомендувався він. – Як вас звать, міс?

– Гарріет. А вас?

– Норм. Ким ви працюєте?

Я нарешті зачинила дверцята коробки із запобіжниками, взяла його під руку, подарувавши палкий погляд а-ля Джейн Рассел[13 - Джейн Рассел (народж. 1921) – американська кінозірка 1940– 1950-х років.]. Принаймні я сподівалася, що він був палкий.

– Чашку чаю? – запропонувала я.

– Дякую, – охоче погодився він і дозволив супроводити себе всередину.

– Якщо ви займаєтесь проституцією, краще відверто зізнатися, – почав він, оглядаючи мою вітальню, поки я ставила чайник на вогонь. Гроші! Доведеться розмінити цілі мішки дрібних монет: тут стільки газових лічильників – як їх прогородувати?

– Ні, я не займаюся проституцією, Норме, я старший рентгенолог у лікарні «Ройял Квінз», – відповіла я, пораючись біля чайника.

– Еге! То тебе сюди привела Паппі!

– Ти знаєш Паппі?

– Хто ж її не знає? Вона грошей не бере, вона розумна.

Я подала йому чашку, налила й собі, знайшла солодке печиво, яке матуся поклала до кошика. Хвилину ми мовчки вмочали його в чай, потім я почала розпитувати Норму про роботу. Який чудовий повчальний досвід! Норм виявився відмінним джерелом інформації, таких Паппі називала закінченими

прагматиками. Неможливо вилучити проституцію із соціального рівняння, і не має значення, що кажуть всі ті суворі охоронці моралі – архієпископи та кардинали з міністрами, – пояснив він, тож слід упорядкувати, а не приховувати це явище. Кожна дівчина на вулиці має свій район; проблеми починаються тоді, коли нова дівчина намагається вдертися на «чужу територію». Усі наче скаженіють.

– Не на життя, а на смерть б'ються, просто-таки не на життя, а на смерть, – говорив він, беручи ще одне хрустке печиво. – Потім сутенери виймають свої ножі та бритви.

– Гаразд, тож поліція не заарештовує відомих їй проститутток? – поцікавилася я.

– Лише тоді, коли пуритани починають наполягати на цьому: коли лігам матерів та легіонам порядності віжки під хвіст попадуть – хай їм грець, цим праведникам. Господи, як я їх ненавиджу! А втім, – продовжував він, стримуючи свої почуття, – квартира на першому поверсі вашого будинку завжди є проблемою, бо у 17-В проституцією не займаються. Місіс Дельвекіо-Шварц тримає оборону, але дівчатка намагаються туди дістатися будь-що. А потім дибки стають хазяї 17-Б та 17-Г.

Як я зрозуміла, кімната на першому поверсі з вікнами на вулицю – ідеальне помешкання для дівчини, яка займається проституцією. Можна заводити клієнтів крізь великі скляні двері з веранди й так само випроваджувати їх за чверть години. І кому б не здала місіс Дельвекіо-Шварц цю квартиру на першому поверсі, жінка (або жінки) завжди виявлялася проституткою. Я вирішила ще трохи розвідати цей терен і дізналася, що обидва будинки праворуч і ліворуч – борделі. Що б сказав на це тато? Та просто не слід йому говорити.

– А ви робите облави в сусідніх борделях? – запитала я.

Норм – симпатичний, до речі, хлопець – вкрай перелякався.

– Навіть на думку не спадає! Це два найшикарніші борделі в Сіднеї, вони обслуговують найкращих клієнтів: членів муніципальної ради, політиків, суддів, підприємців. Якщо б ми сунули туди ніс, нас би підвісили за яйця.

– Нічого собі! – здивувалася я.

Тож ми попили чаю, і я виставила Норма з квартири, але він встиг-таки запросити мене на пиво наступної суботи у паб на Пікаділлі, де відпочивають жінки. Я погодилася. Норм навіть не здогадувався про існування в моєму житті Девіда Мерчісона. Дякую вам, місіс Дельвекіо-Шварц! Не минуло й дванадцяти годин, а мене вже запросили на побачення. Я не вважаю, що Норм стане моїм першим чоловіком, але він досить пристойний чоловік, щоб випити пляшечку пива. І поцілуватися?

Бажання на ніч: нехай моє життя рясніє цікавими чоловіками.

Неділя, 24 січня 1960 року

Сьогодні я зустріла кількох мешканців Будинку. На двох я натрапила, коли, прийнявши ванну (тут немає душу), вирішила вийти на задній двір. Більш за все на Вікторія-стрит мене цікавило те, що ліворуч від неї не починається жодна вулиця чи провулок, тобто наш маленький cul-de-sac[14 - Тупик (фр.)] був глухим кутом, а далі по вулиці не було будинків за номерами, нижчими ніж 17. Бруківка під моїми вікнами вела аж до заднього двору. Двір навхрест перетинали мотузки для сушіння білизни, «прикрашені» простирадлами, рушниками та іншими речами, які, здавалося, належали чоловіку та жінці. Милі маленькі оздоблені мереживом трусики в стилі Розкішної Гуссі[15 - Гуссі Моран – відома австралійська тенісистка, яка в далекі 40-і роки ненавмисно під час гри на корті продемонструвала свої мереживні панталони перед королевою Мері, присутньою на матчі, та сотнями вболівальників. (Прим. ред.)], боксерські труси, чоловічі сорочки, бюстгальтери та жіночі блузи. Я проклала собі шлях крізь них – вони вже були сухі – і дізналася, чому ліворуч немає провулка, чому ми в глухому куті. Вікторія-стрит розташувалася нагорі двадцятиметрового бескиду з пісковика! Піді мною стелилися вкриті шифером дахи вулиці Вулумулу до Домейн. Я вперше побачила, що трава там гарна та зелена. Мені подобається, як трава відокремлює Вулумулу від Сіті, центральної частини міста, хоча я цього не усвідомлювала раніше, доки не зупинилася біля заднього паркану та й не побачила. Ач ці нові будівлі в Сіті! Так багато поверхів! Але все-таки можна розгледіти вежу Ей-Ві-Ей. Праворуч від Вулумулу розташований порт, де аж сліпить від білого, бо сьогодні неділя й увесь світ пішов плавати під вітрилами. Який краєвид! Хоча я в захваті від своєї квартири, таки відчула напад заздрощів до мешканців будинку 17-В, які живуть у квартирах нагорі, з вікнами на порт.

Сьоме небо – лише за кілька фунтів на тиждень!

Коли я розстелила газети, збираючись повернутися до малярства, коридором прокрокував молодик з пустим кошиком.

– Привіт, ти, напевно, та сама Гарріет Перселл, – привітався він, коли порівнявся зі мною й простягнув довгу, тонку пещену руку.

Я була заклопотана розгляданням співрозмовника, тож швиденько потиснула його руку.

– Я Джим Картрайт, – назвався «він».

Отакої! Лесбіянка! При другому погляді стало зрозуміло, що Джим не чоловік, навіть не схожий на женоподібного чоловіка, але ж вона була вбрана у чоловічі штани – із застібкою попереду, а не збоку – та в кремову чоловічу сорочку з підгорнутими закатами. Модна чоловіча зачіска, ніякої косметики, великій ніс, дуже красиві сірі очі.

Я потиснула їй руку, сказала, що рада познайомитися, і вона припинила подумки глузувати з мене, дістала з кишені сорочки кiset з тютюном, папір і скрутила однією рукою цигарку – так само вправно, як робив відомий голлівудський кіноактор Гері Купер.

– Ми з Бобом мешкаємо на третьому поверсі, над місіс Дельвекію-Шварц – така краса! Наші вікна виходять сюди й на вулицю.

Від Джим я дізналася більше про Будинок і про його мешканців. Місіс Дельвекію-Шварц займала весь другий поверх, за винятком кімнати в кінці коридору, саме над моєю вітальнею. Її орендував літній вчитель на ім'я Гарольд Ворнер, хоча коли Джим згадала його, то скривилася, немов воно викликало в неї огиду. Прямо над Гарольдом мешкає новий австралієць з Баварії, якого звать Клаус Мюллер. Він заробляє собі на шматок хліба гравіюванням на прикрасах, а задля розваги куховарить та грає на скрипці. Щонеділі він відвідує друзів, які мешкають біля Баурола та готують божевільні барбекю з цілого ягняти, поросяти або теляти на рожні. Більшу частину третього поверху займають Джим з Бобом, а горище належить Тобі Евансу.

Згадавши це ім'я, Джим вишкірилась.

- Він художник. Господи, ти йому сподобаешся!

Цигарка опинилася в урні, Джим почала знімати білизну, тож я допомогла їй скласти простирадла й інші речі в кошик. Потім з'явилася метушлива та насуплена Боб – маленький білявий пупс, а не дівчина, набагато молодша за Джим: маленькі ніжки в дитячих блакитних черевиках на пласкій підошві, схожі на мишачі лапи, ще й одяг за останнім словом жіночої моди чотирирічної давнини – пастельно-блакитна сукня з довгою нарядною спідницею, яку підтримували шість накрохмалених нижніх спідниць, ушитих в талії; груди стиснуті в загострені мисики. Це, як кажуть мої брати, завжди означає: «Руки геть!»

Вона спізналася на електричку, схвильовано пояснила Боб, і поряд не було жодного таксі. Джим нахилилася, щоб її поцілувати – ось це поцілунок! Розтулені уста, язика, муркотіння від задоволення. Це спрацювало – Боб заспокоїлася. Притиснувши кошик з білизною до несумірного стегна, Джим повела Боб коридором, вони завернули за ріг і зникли.

Дивлячись собі під ноги, занурена в роздуми, я помандрувала до своєї квартири. Я знала, що існують лесбійки, але ще ніколи їх не зустрічала – принаймні не була знайома з ними особисто. Певно, їх багато серед старих дів у будь-якому шпиталі, але вони цього ніяк не виказують, бо це надто небезпечно. Якщо дізнаються, що ти лесбійка, – кінець кар'єрі! Отже, місіс Дельвекіо-Шварц відмовляє у квартирі на першому поверсі проституткам, але не проти надати притулок двом відвертим лесбійкам. Робить їй честь!

- Вітаю, любя, – почувся чийсь голос.

Я підстрибнула й поглянула туди, звідки чувся голос, явно жіночий, – на рожево-бузкові мереживні вікна будинку 17-Г. Вікна 17-Г неабияк мене цікавили; їхні рожево-бузкові фіранки та горщики з червоно-рожевими геранями перед кожною видавалися такими милими! Через це № 17-Г скидався схожим на пошарпаний приватний готель. З вікна визирнула молода оголена жінка, яка енергійно розчісувала густе викрашене хною волосся. Її груди, дуже повні й трохи відвислі, жваво гойдалися в такт рухам, верхівка чорного трикутника на її лобку ховалася в геранях.

- Вітаю! – озвалася я.

- Переїжджаєш, так?

- Так.

- Приємно познайомитися! – І вона причинила вікно.

Після побаченого фарбування вже не так мене захоплювало, проте я фарбувала, доки не заболіли руки, а всі стіни й стеля не були вкриті першим шаром фарби. Я прогавила свою недільну гру в теніс з Мерл, Джейн та Денізою, але фарбування має багато спільного з розмахуванням ракеткою, тож, принаймні, спортом я позаймалася. Цікаво, чи біля Крос є тенісні корти? Можливо, але не думаю, що тут багато хто грає в теніс. Ігри тут значно серйозніші.

Надвечір хтось постукав до мене в двері. «Паппі!» – подумала я. А потім зрозуміла, що вона стукає по-іншому. Цей стук був владним та енергійним. Коли я відчинила двері й побачила Девіда, серце впало в п'яти. Я просто не очікувала на нього, гівнюка. Він увійшов, перш ніж я встигла запросити його, зогледівся з таким виглядом вередливої відрази – так мав би дивитися кіт, який опинився в калюжі пивної сечі. Я мала чотири гарні стільці, міцні, дерев'яні, які ще не розпочинала шліфувати, тож ногою підштовхнула один для Девіда, а сама вместилася на край стола, щоб мати можливість поглядати на гостя зверху. Але він на це не купився – продовжував стояти, тож дивився мені прямо у вічі.

- Хтось тут курить гашиш, – сказав він. – Я відчув запах у передпокої.

- Це китайські палички Паппі – фіміам, Девіде, фіміам! Такий гарний хлопчик-католик, як ти, мав би впізнати запах, – відповіла я.

- Ну, розбещеність та блуд я точно впізнав.

І хто тільки мене за язик тягнув?

- Ти маєш на увазі кубло розпустити?

- Якщо тобі більше подобається така назва, то так, – вимушено відповів він.

Я прийняла грайливий тон, кидалася словами, як повітряними кульками.

– Правду кажучи, я мешкаю в кублі розпусти. Вчора заходив констебль з «поліції моралі», щоб пересвідчитися, чи я не проститутка. А сьогодні вранці я привіталася з однією професіоналкою з верхнього поверху сусіднього будинку, коли вона абсолютно гола визирнула з вікна. Сьогодні вранці я також познайомила з Джим та Боб, двома лесбіянками, які живуть двома поверхами вище, і бачила, як вони цілувалися. У їхньому поцілунку більше пристрасті, ніж та, яку ти коли-небудь виявляв до мене! Закарбуй це собі на носі!

Він змінив тактику, вирішив відступити й звернутися до моїх почуттів! На кінець своєї промови про гарних дівчаток, які до заміжжя живуть вдома, він додав:

– Гарріет, я кохаю тебе.

Я цмокнула язиком на знак зневаги з несподіванки й вилаялася – в голові немов світло спалахнуло. Раптом я все зрозуміла!

– Девіде, ти з тих чоловіків, які навмисно шукають дуже молодих дівчат, щоб виліпити те, що задовольнило б їхні власні потреби. Але тут, хлопче, тобі не поталанило. Замість того щоб виліплювати з мене дружину, ти розбив свою клятву дорогоцінну форму!

Ух, почуваяся так, наче звільнилася з клітки! Девід завжди приборкував мене своїми нотаціями та повчаннями, але тепер начхати мені на його проповіді. Він втратив свою владу наді мною. А втім, як майстерно: позбавити мене можливості оцінити його як чоловіка ані за поцілунком, ані за обіймами, – годі й казати вже про те, щоб дати мені на огляд свого «малюка». Через те що він такий вродливий, з такою гарною статурою, такий «принадний шматочок», я трималася за нього, переконана, що кінцевий результат виправдає всі очікування. Тепер я зрозуміла, що кінцевий результат – то він сам. Я ніколи не мала дізнатися про його вади як чоловіка, тож єдиний спосіб, до якого він міг вдатися, – тримати мене подалі від спокуси спробувати «інші товари». Я все не так розуміла – це не Девіда я мала позбутися, а свого старого життя. А я його позбулася саме в той момент, коли зацмокала язиком.

Тож я дозволила йому закінчити промову про те, яка в мене криза, але він буде терплячим і зачекає, поки я не отямлюся й таке інше.

У пральні я знайшла пачку «Дю Мар'є» й поклала собі в кишеню. Коли він добалакався до того, що мене потягло на героїчні вчинки, я дістала з кишені пачку, взяла цигарку й запалила сірник від газової плити.

В нього аж очі на лоба повилазили.

– Витягни це з рота! Шкідлива звичка! – Я випустила дим прямо йому в обличчя. – Наступним кроком буде гашиш, а після гашишу ти почнеш нюхати клей...

– Ти недалекий сліпий фанатик, – відповіла я.

– Я вчений-медик і швидко все розумію. Ти опинилася в поганій компанії, Гарріет. Не потрібно бути нобелівським лауреатом, щоб це побачити, – заперечив він.

Я загасила цигарку в тарілочці – яка гидота ці цигарки! – але я не збиралася показувати це Девіду – і проводила його до дверей. Далі – до виходу на вулицю.

– Прощавай назавжди, Девіде, – сказала я.

У нього на очах заблищали сльози; він поклав мені на плече руку.

– Не повинно все отак скінчитися! – промовив він тремтячим голосом. – Після стількох років! Будь ласка, поцілуймося й усе владнаймо.

І тут мені й увірвався терпець. Я стиснула праву руку в кулак і вдарила його в ліве око. Коли він похитнувся – у мене непоганий удар правою, про це подбали мої брати, – я через його плече побачила новоприбульця, тож зіштовхнула Девіда зі сходів на стежку. Сподіваюся, в очах новоприбульця я видалася надзвичайно небезпечною амазонкою. Оскільки незнайомиць побачив Девіда у кумедному стані, той поквапом утік до воріт і помчав уздовж Вікторія-стрит, неначе його переслідував собака Баскервілів.

Нам з новоприбульцем лишилося оглядати одне одного. Навіть беручи до уваги той факт, що я стояла на сходинці, а він внизу на стежці, я б сказала, що на зріст

він був помітно нижче від середнього. Кремезний, він трохи пританцьовував, як боксер. Його рудувато-карі очі недобре дивилися на мене. Красивий прямий ніс, гарні вилиці, копна золотаво-каштанового хвилястого волосся, укладеного в охайну зачіску, прямі чорні брови й густі смоляні віи. Надзвичайно привабливий!

– Ви будете заходити всередину чи збираєтеся стовбичити тут? – холодно запитала я.

– Увійду, – відповів він, але не ворухнувся, щоб увійти. Він був надто зайнятий розгляданням мене. Особливий погляд – тепер, коли злість в його очах згасла, – неупереджений. Такий причаровує, не збуджуючи емоцій. Як лікар дивиться на всіх людей як на пацієнтів. Утім, якщо він лікар, я з'їм Девідів капелюх з широкими крисами. – Ви жінка-змія?

Я заперечила.

– Прикро. Я б поставив вас у позу куріпки. М'яса на вас замало – через це у вас спортивний вигляд, але ж груди надзвичайно спокусливі. І скоріше, це заслуга вашого тіла, а не справа рук виробників бюстгальтерів. – З цими словами він стрибнув на сходи і почекав, доки я відійду.

– Певно, ви художник з горища? – здогадалася я.

– Саме в яблучко. Тобі Еванс. А ви, напевно, нова дівчина з квартири на першому поверсі з вікнами у двір.

– В яблучко. Гарріет Перселл.

– Ходімо нагору, я пригощу вас кавою – вам, мабуть, не завадить філіжанка після того, як ви відлупцювали того бідолаху. У нього з місяць не сходитиме синець.

Я пішла за ним нагору, подолавши два прольоти сходів, до сходової клітки, де на одних дверях (безумовно, на дверях Джим та Боб) висів величезний жіночий символ та альпійський краєвид – на інших (безумовно, на дверях Клауса Мюллера). Дістатися горища можна було по міцній драбині. Тобі поліз першим, але тільки-но я відчула тверду поверхню під ногами, він потягнув за мотузку й забрав драбину і приставив її до стелі.

– Ой, як чудово, – промовила я, здивовано оглядаючись навколо. – Можна затягнути нагору підйомний міст і витримати облогу.

Я опинилася у величезній кімнаті з двома мансардними вікнами у нішах в глибині й ще двома у передній частині – тут стеля мала нахил. Уся кімната була пофарбована у чистий білий колір і скидалася на стерильну операційну. Кожна дрібничка на своєму місті, жодної плями чи цятки, жодної порошокинки. Навіть сліди від дощових крапель вишикувалися в лінію. Це було горище, тож вікна розташовувались низько над підлогою, а на підвіконнях-сидушках лежали білі вельветові подушки. Картини у білих пофарбованих рамах були відвернуті до стіни, тут стояв ще й великий професійний мольберт (також пофарбований білим), поміст із білим стільцем і маленьким білим комодом біля мольберта. Це було робоче місце. Для відпочинку він мав два крісла, вкриті білим вельветом, білі книжкові полиці, де кожна книга стояла суворо прямо. У кухонному закутку за білою ширмою, як у лікарні, – квадратний білий стіл та два білих дерев'яних стільці. Навіть підлога була пофарбована білим! На підлозі також ані порошокинки. Тут навіть світло було флуоресцентним. Єдине відхилення у кольорі – сіра армійська ковдра на двоспальному ліжку.

Оскільки він першим вдався до фамільярного тону, висловившись про мої груди, – яке нахабство! – я сказала те, що думала.

– Господи Боже, в тебе, мабуть, настирлива ідея! Б'юся об заклад: ти видавлюеш фарбу з кінця тюбика, потім акуратно згинаєш пустий край, пересвідчившись, що він ідеальної квадратної форми.

Він посміхнувся, схилив голову й нашорошив вуха, немов насторожений маленький собака.

– Сідай, – сказав він, зникаючи за ширмою, щоб зварити кави.

Я сіла і стала розмовляти з ним крізь крохмальні випрасувані складки бавовняної ширми. А коли він з'явився з двома білими філіжанками кави, ми просто продовжили розмову. Тобі зізнався, що він дитя прерій, зростав серед безкраїх пасовищ Західного Квінсленду та Північної території. Його батько був казарменим кухарем, але передусім п'яницею, тож саме Тобі частіше випадало куховарити, аби його батько не втратив роботу. Здавалося, він анітрохи не гнівається на свого старого, який врешті-решт і помер від пияцтва. Тоді, у

дитинстві, за фарби хлопчику правили дитячі акварелі, а за полотна – дешевий пакувальний папір. Свої перші олівці він поцупив з контори підрозділу. Після смерті батька юнак попрямував до «Великого Смогу»[16 - Лондон.] – навчатися малювати вже масляними фарбами.

– Але місто Сідней безжалісне, особливо коли ти ще не знаєш тут жодної людини, а з-за вух ще стирчить солома, – розповідав він, підливаючи коньяк три зірочки у свою вже другу філіжанку кави. – Я спробував працювати на кухні: кухарем у готелях, пансіонах, безкоштовних ідальнях, лікарні репатріантів «Конкорд». Просто жах, коли перебуваєш серед тих, хто не розуміє англійської, а всюди, за винятком лікарні, самі таргани. Чого в лікарень не віднімеш, того не віднімеш, – там чисто. Але годують ще гірше, ніж на пасовиську. Потім я переїхав до Кінгз-Крос. Я мешкав у сараї шість на вісім в задній частині будинку на Келлет-стріт, коли познайомився з Паппі. Вона привела мене до місіс Дельвекіо-Шварц, і та запропонувала своє горище за три фунти на тиждень. Гроші можу віддати, коли вони у мене з'являться. Розумієш, всім відомі статуї Діви Марії, святої Терези та інших – вони просто красуні. Але тоді мені здалося, що стара потвора місіс Дельвекіо-Шварц – найпривабливіша жінка, яку я будь-коли зустрічав. Одного дня, коли стану впевненішим, я намалюю її із Фло на колінах.

– Ти й досі куховариш? – запитала я.

Він глянув з презирством.

– Ні! Місіс Дельвекіо-Шварц наказала мені знайти роботу – затягувати гайки на фабриці. «Ти без великих зусиль заробиш великі гроші, крихітко» – так вона сказала. Я послухався її поради, і, коли не малюю у себе на горищі, затягую гайки на одній з фабрик в Александрії.

– А скільки ти вже мешкаєш у Будинку? – запитала я.

– Чотири роки. У березні мені виповниться тридцять, – відповів він.

Коли я запропонувала помити філіжанки, він жахнувся – гадаю, подумав, що я не зможу зробити цього як належить. Тож я забралася вниз, до власної оселі, занурена у роздуми. Який день! Які вихідні, коли на те пішло! Тобі Еванс. Звучить немов музика. Проте коли він згадав Паппі, в його очах промайнула тінь якогось нового почуття. Печалі, болю. Зрозуміло: він закоханий у Паппі! А її я ще не

бачила, відколи переїхала.

Боже, я втомилася! Час вимкнути світло й насолодитися вдруге в житті сном у двоспальному ліжку. Єдине знаю достеменно: більше ніколи не спатиму в односпальному ліжку. Яка насолода!

Середа, 3 лютого 1960 року

Єдине, що я робила в той час, окрім рутинної флюорографії, – розляпувала у своїй оселі рожеву фарбу по всіх речах. А їх залишилося ще чимало. Утім, тепер я поверталася додому в Крос досить рано, тож мала змогу огледіти своє нове середовище. Воно фантастичне. Подібних крамниць я ніколи в житті ще не бачила, та й нових страв лише за тиждень скуштувала більше, ніж усіх складених докупи за все життя. У Кросі французька булочна випікає тоненькі довгі хлібні палички (м-м-м, смакота!), а кондитерська, яка тут зветься патисерія, – фантастичні торти з багатьох тоненьких, як вафлі, шарів, а не банальні булочки з варенням та кремом чи шоколадні тістечка, як у звичайних цукернях. Куди не поглянь – всюди нектар і амброзія. Я купила страву, яка називалася картопляним салатом, – м-м-м, смакота! А салат із шаткованої капусти! Я проковтнула цілий пластиковий контейнер – правда, невеличкий, – цієї смакоти і всю ніч пукала – то й що? Тут продають брикет фаршу з яйцем натвердо всередині – це називається угорський м'ясний рулет. Саямі замість девонської ковбаси, тільзитський сир замість вологої слизької речовини, яку матуся купує в бакалійника. Коли йдеться про їжу, мені здається, що я померла і втрапила на небеса. До того ж вона не надто дорого коштує, і це так здивувало мене! Я навіть сказала про це хлопцеві-новоавстралійцю, який працює в моїй улюбленій гастрономічній крамниці. Його відповідь розвіяла всі мої питання щодо пуританських законів та годин роботи: він пояснив, що всіма справами керують члени родини, хоча ці слова він промовив, притуливши долоню до рота. Ніяких тобі найманих робітників! Тому й ціни низькі.

Від крамничок з нижньою білизною в мене мало очі не повилазили. Усі вітрини заповнили прозорі чорні й червоні бюстгальтери та трусики, негліже, від яких у Девіда стався б апоплексичний удар. Білизна для шльондр. Паппі було спробувала вмовити мене купити щось, коли ми якось ввечері поверталися додому, але я рішуче відмовилася.

– Я надто смуглява, – пояснила я. – У чорному та червоному я на вигляд така, наче у мене остання стадія цирозу печінки.

Я спробувала дізнатися бодай що-небудь про їхні стосунки з Тобі, але Паппі уникала будь-якої наживки, що я насаджувала на гачок. Уже сам факт підозрілий! Ох, якби мені вдалося знайти спосіб звести їх разом! У них немає родини, кожен занурений у важливі справи – Паппі у своє навчання, Тобі – у свої картини. Вони створені одне для одного, у них би народилися красиві діти.

Сьогодні сестра Агата запросила мене до свого кабінету й сповістила, що наступного понеділка я переходжу з флюорографії до рентген-відділення, що спеціалізується на аваріях та нещасних випадках. Нещасні випадки! Я була у захваті. Найкраща з робіт: така різнопланова, кожен випадок серйозний, бо несерйозні випадки передають до звичайного рентген-кабінету. У «Квінз» рентген-кабінет у відділенні нещасних випадків працює з понеділка до п'ятниці! Це тому, що за вихідні у «Квінз» потрапляє не дуже багато жертв аварій. Навколо лікарні на північ, південь і захід – самі фабрики та заводи, а зі сходу на кілька кілометрів тягнуться парки та спортивні майданчики. А житлові масиви «Квінз» обслуговує разом із лікарнею Святого Георга. Звичайно ж, уряд намагається закрити «Квінз», вкласти гроші, які мов цукерки з'їдає «Квінз», у лікарню Святого Георга та кілька маленьких лікарень на заході, де населення Сіднея росте наче гриби. Однак я завжди готова підтримати старшу медсестру в її протистоянні з міністром охорони здоров'я. «Квінз» не можна закрити – мою нову роботу в рентген-кабінеті відділення нещасних випадків забезпечено.

– Ви чудовий рентгенолог, міс Перселл, – мовила сестра Агата своєю характерною вимовою, – до того ж чуйно ставитеся до пацієнтів. Ці факти не лишилися поза нашою увагою.

– Так, сестро, дякую, сестро, – повторювала я, рухаючись заднім ходом і киваючи.

Агов, нещасні випадки!

Бажання на ніч: нехай Паппі й Тобі одружаться.

Субота, 6 лютого 1960 року

Бийся головою об цеглисту стіну, Гарріет Перселл, доки в тебе не запрацює мозок. Яка ж ти дурепа! Яка ідіотка!

Сьогодні вранці ми з Паппі пішли по крамницях, озброївшись власними гаманцями та сумками для покупок. У суботу вранці по Дарлінгферст-роуд майже неможливо пройти через великий натовп, але в Крос зазвичай ніхто так рано ще не прокидається. Ця приголомшливо красива жінка гордо пройшла повз нас зі своїм пуделем, викрашеним у абрикосово-рожевий колір, на оздобленому фальшивими діамантами повідку. Жінка з волоссям кольору шерсті пуделя була з ніг до голови вбрана в абрикосовий шовк та абрикосову шкіру.

- Отакої! - видихнула я і витріщила на неї очі.

- Приголомшив, чи не так? - запитала Паппі з посмішкою.

- Приголомшив?

- Відомий усім як леді Ричард. Трансвестит.

- Ти маеш на увазі, він надто відверто виставляє свою орієнтацію? - Я була вражена.

- Ні, він так захоплюється перевдяганням, що не має статі, проте багато трансвеститів - гетеросексуали. Їм просто подобається жіночий одяг.

Ось так і розпочалася ця розмова. У Будинку ми з Паппі не бачилися, однак часто зустрічалися впродовж тижня, тож на той час мені здавалося, що я її знаю. Але я зовсім її не знала.

Вона сказала, що мені вже давно час з кимось переспати, і я з нею погодилась. Але ж виявилось, що Норм, констебль з поліції моралі, дуже погано цілується - я потонула в слині.

Ми розійшлися після пива найкращими друзями, але кожен розумів, що в нас нічого не вийде. А Тобі Еванс, хоча я не могла сказати це Паппі відверто, уже зайнятий. Прикро. Він мені дуже сподобався, і здається, він знає, як поводитися

з жінкою в ліжку. Саме про це гомоніла Паппі, поки ми йшли: для свого першого разу я маю виключити з кандидатів нечутливих, нетямущих, напівсонних та новачків.

- Твій перший має бути досвідченим, делікатним та ніжним, - казала вона.

- Послухайте спеціаліста! - пирснула я.

Утім, виявилось, що вона насправді дока.

- Гарріет, - почала вона трохи роздратовано, - тебе ніколи не цікавило, чого це ти мене майже не бачиш вихідними?

Я відповіла, що цікавило, але, мабуть, вона заглиблюється у свої книжки.

- Ох, Гарріет, дурненька! - вигукнула вона. - Я цілими вихідними займаюся сексом з чоловіками.

- Чоловіками? - видихнула я.

- Так, чоловіками.

- Кількома?

- Кількома.

Що тут скажеш? Я шукала, що відповісти, коли ми повернули на Вікторія-стрит.

- Навіщо?

- Бо я у пошуках.

- Ідеального коханця?

Вона похитала головою з таким виглядом, наче я бовкнула щось непристойне.

– Ні-ні-ні! Справа не в сексі. Справа в душі. Гадаю, я шукаю рідну душу.

Я припнула язика, аби не сказати, що вона, рідна душа, розмащує фарби по полотнах на горищі.

Коли ми увійшли, на сходах сидів юнак. Паппі поспіхом посміхнулася мені на знак вибачення, він підвівся, а я попрямувала до своєї рожевої квартири, де впала у крісло, щоб перевести подих. Тепер зрозуміло, що мав на увазі Норм, констебль з поліції моралі, коли казав, що Паппі не бере грошей! Жодних сумнівів, вона з ним також переспала.

Час розставити все по місцях, Гарріет Перселл. Те, що тобі так довго втовкмачували, зараз висить на волосині. Паппі важко назвати «гарною дівчинкою», хоча вона найгарніша дівчина, яку я коли-небудь знала. Але ж гарні дівчата не роздають свою ласку всім і кожному. Так роблять лише повіі. Паппі – повія? Ні, з цим я не можу погодитися!

У нашій компанії Бронт-Бонді-Уеверлі лише у мене не було навіть інтрижки, але Мерл, наприклад, не вважає себе повією. А ці сплески емоцій, коли Мерл закохувалась! Палкі зізнання, несамовитість, сумніви й насамкінець – розчарування! А ці жахливі дні, коли вона чекала запізнілих місячних! Вони-таки починалися, тож я, влізши в її шкуру, відчула таке саме полегшення, як і вона. Якщо від чогось ми й сиділи як на голках, – це від страху завагітніти. Деякі жінки робили-таки аборти, користуючись в'язальними спицями, бо альтернативою цьому є загублена репутація: раптове зникнення на чотири місяці або квапливе весілля й «передчасний» малюк. Хай що б обрала дівчина – сховатися вдома, щоб потім позбутися дитини, чи одружитися з хлопцем, – плітки переслідуватимуть її до кінця днів. «Вона була змушена вийти заміж!» чи «Ну, нам всім відомо, чи не так? Вона ходить з таким похмурим обличчям, і хлопця ніде не видно; здається, вона погладшала в талії, а потім раптово на кілька місяців поїхала навідати свою бабцю в Західній Австралії – вона гадає, що когось цим обдурить, га?»

Я сама ніколи не підтримувала цих розмов, проте впевнена: таке спіткає кожную дівчину. От, приміром, Паппі. Я люблю її, але вона грається з вогнем у всіх сенсах – від небажаної вагітності до венеричних захворювань і навіть до можливості потрапити під гарячу руку. Використовувати ліжко як засіб знайти рідну душу! Хіба ліжко розкриває чоловічу душу? Проблема в тому, що відповідь мені не відома. Єдине, що я знаю: не можу підозрювати Паппі ні в чому поганому. Боже, бідолашний Тобі! А йому воно як? З ним вона теж переспала? Чи, може, він

єдиний, хто її не приваблює? Не знаю, чому мені так здається, але ж таке спадає на думку.

Я не знаходила собі місця, тож вирішила піти на прогулянку, аби загубитися в натовпі чарівних людей з Кросу. Але в передпокої зустріла місіс Дельвекіо-Шварц: вона підмітала, і це в неї не дуже добре виходило. Вона так швидко й старанно розмахувала віником, що пил лише злітав хмаринками, а потім осідав на підлогу позад неї. У мене мало не зірвалося з язика запитання: чому вона не посипле підлогу вологим чайним листям до підмітання, але я так і не наважилася спитати.

– Чарівна крихітко! – засяяла вона. – Ходімо нагору, вип’ємо по грамульці коньячку.

– Я вас не чула й не бачила відтоді, як переїхала, – визнала я, підіймаючись за нею нагору.

– Ніколи не втручайся у справи людей, коли вони зайняті, принцесо, – відповіла вона, плюхаючись у крісло на балконі й плескаючи коньяк у дві чарки фірми «Крафт». Фло спершу чіплялася за її спідницю, а потім забралася до мене на коліна, вмостилася і втупила в мене свої сумні янтарні очі. Лежала й посміхалася.

Я зробила маленький ковток огидної бурди – мені знову не сподобалося.

– Я ніколи не чула Фло. Вона розмовляє?

– Увесь час, принцесо, – відповіла місіс Дельвекіо-Шварц.

Вона потримала колоду величезних карт, потім подивилася своїми очами-рентгенами й відклала вбік.

– Що тебе непокоїть? – запитала вона.

– Паппі каже, що спить з багатьма чоловіками.

– Так, спить.

– Що ви на це скажете? Я завжди вважала, що господині виселяють дівчат, які приводять до своєї квартири чоловіків. Я знаю, ви так і робите, коли йдеться про квартиру на першому поверсі.

– Не годиться змушувати насправді гарних жінок вважати, що вони аморальні лише через те, що вони люблять трохи «порозважатися», – зізналася вона і зробила добрий ковток. – Трахатися так само природно й нормально, як справляти нужду. Що скажеш про Паппі? Секс – це її спосіб подорожувати.

Ще один погляд-рентген:

– Ти зовсім не така, правда?

Я відчула себе страшенно збентеженою та старомодною.

– У будь-якому разі, поки що ні, – відповіла я, зробивши ще один ковток. Напій почав здаватися кращим.

– У вас із Паппі різні жіночі долі, – вела далі місіс Дельвекію-Шварц. – Для Паппі немає дотику – немає кохання. Вона винова краля, Терези, а це не дуже сильні жінки. Її планета переважно Марс. Надто розмиті перспективи. Ось її Юпітер. Місяць у Близнюках, безпосередньо біля Сатурну.

Гадаю, я правильно все запам'ятала.

– А я хто? – запитала я.

– Не знаю, поки ти не назвеш свій день народження, принцесо.

– Одинадцятого листопада тисяча дев'ятсот тридцять восьмого.

– Ага! Я так і знала! Скорпіон! Дуже сильний знак! Де народилася?

– Лікарня «Вінні».

– Поряд із Крос! О котрій годині?

Я порилася у пам'яті.

– Уранці. Об одній хвилині на дванадцяті.

– Одинадцять. Одинадцять. Одинадцять. О господи! Крихітко! – Вона посовалася на кріслі, відхилилася на спинку й заплющила очі. – Гм, дитино... ти – Водолій. Добре, добре!

Наступної миті вона вже стояла на колінах біля маленького комода і діставала книжку, настільки потерту, що та розсипалася в руках, потім – кілька аркушів паперу й маленький дешевий пластмасовий кутомір. Один із цих аркушів полетів до мене разом з олівцем.

– Запиши все, що я тобі зараз продиктую, – наказала вона, дивлячись на Фло. – Янголятко, дай-но нам свої олівці.

Фло зісковзнула з моїх колін, побігла до вітальні й повернулася з блакитним, зеленим, червоним, фіолетовим та коричневим олівцями у руках.

– Я тримаю все в голові. Маю тримати після стількох років, – пояснила місіс Дельвекіо-Шварц, заглядаючи у свою замизкану книжечку й роблячи дивні позначки на аркуші паперу, який вона вже розділила, мов пиріг, на дванадцять рівних частин. – Так-так, дуже цікаво. Пиши, Гарріет, пиши! Три протистояння, всі могутні: Сонце – Урану, Марс – Сатурну, Уран – Полюсові світу. Більшість напруження знімають квадрати. Пощастило, так?

Поки вона диктувала у звичайному темпі, я мусила, наслідуючи Фло, усе занотовувати карлючками.

– Юпітер у першому домі Водолія, твій знак на підйомі, дуже могутній! Проживеш щасливе життя, Гарріет Перселл. Сонце в Десятому домі – це означає, що ти все своє життя будуватимеш власну кар'єру.

Від цих слів я завмерла! Кинула на неї похмурий погляд.

– Ні, тільки не це! – відрізала я. – Будь я проклята, коли все життя до пенсії робитиму рентгени! Сорок років носити на своїх плечах свинцевий фартух і

щомісяця здавати кров? Це не про мене!

– Тут всюди кар'єра й кар'єра, – посміхалася вона. – Венера також в Десятому домі, а твій Місяць – у Раку. Сатурн на кордоні Другого й Третього дому – це означає, що ти завжди піклуватимешся про тих, хто сам не в змозі піклуватися про себе. – Вона зітхнула. – Ого, тут багато ще чого, але то все дрібниці порівняно з ідеальним розташуванням у шаховому порядку Місяця до Меркурію!

– У шаховому порядку? – це прозвучало як груба непристойність.

– Особисто мені це багато пояснює, – сказала вона, потираючи руки від задоволення. – Тобі слід подивитися усю діаграму, перш ніж зрозумієш шаховий порядок, але якщо відстежити рух зірок з часу твого народження, цей порядок саме шаховий.

Вона знов просвітила мене очима, мов рентгеном, підвелася, пішла в кухню й відчинила холодильник. Назад вона повернулася з тарілкою зі шматочками чогось, більш за все схожого на розрізану вздовж змію.

– Ось, пригощайся, принцесо. Копчений вугор. Дуже корисна страва для мозку. Приятель Клауса Лернер Чусович ловить і коптить їх власноруч.

Копчений вугор мав неперевершений смак, тож я жадібно накинулася на частування.

– Вам багато відомо про астрологію, – промовила я з повним ротом.

– Ще б пак! Я віщунка, – зізналася вона.

Раптом я пригадала жінку з підсиненим волоссям з Північного берега, ще кількох, яких бачила в передпокої, – і частини ребусу склалися до купи.

– Ті шикарно вдягнені дами – клієнтки? – запитала я.

– В яблучко, крихітко! – Вона знов настромила мене на ці свої крижані пронизливі очі. – Ти віриш у потойбічний світ?

Я спершу поміркувала, потім відповіла:

– Можливо, важко вірити у розсудливість та справедливість Божого промислу, коли працюєш у шпиталі.

– Справа не в Бозі, йдеться про потойбічний світ.

Я відповіла, що в цьому теж непевна.

– Зрозуміло, а я маю справу з потойбічним світом, – сказала місіс Дельвекіо-Шварц. – Я складаю гороскопи, ворожу на картах, дивлюсь крізь свій магічний Кристал (судячи з її тону, з великої літери!), спілкуюся з померлими.

– Як?

– І гадки не маю, принцесо! – жваво вигукнула вона. – Я до тридцяти років навіть і не підозрювала, що маю такий дар.

Фло забралася до неї на коліна, щоб посмоктати матусиного молочка, проте її ніжно, але рішучо поставили знову на підлогу.

– Не зараз, янголятко. Ми з Гарріет розмовляємо.

І підійшла до невеличкого буфета, витягла звідти дуже важкий предмет, загорнутий у брудно-рожевий шовк, і поставила на стіл. Потім передала мені колоду карт. Я перегорнула їх, сподіваючись побачити там звичайні вино, черви, жир та дзвінка, але на них були малюнки. На одній, найнижчій, було зображено оголену жінку, а довкола неї – вінок. Яскраво розмальована картинка.

– Це Земля, – пояснила місіс Дельвекіо-Шварц.

Під нею лежала карта, де було зображено руку з чашею, з якої лилася тонкими струменями рідина. Голуб з чимось маленьким і круглим у дзьобі нависав над чашею вниз головою. На самій чаші було написано щось на кшталт латинської «W».

– Чаша чаш, – сказала вона.

Я дуже обережно поклала колоду на місце.

- Що це?

- Карти Таро, принцесо. Я багато чого можу робити з цими картами. Якщо бажаєш, можу прочитати твою долю. Запитай у мене будь-що про майбутнє, а я дам відповідь. Я можу сидіти сама-самісінька й розкласти циганський пасьянс, щоб знати, що відбувається в Будинку з моїми «підопічними». Карти мають власну мову. Вони вміють розмовляти.

- Скоріше з вашим серцем, ніж з моїм, - відповіла я, здригнувшись.

Вона вела далі, наче я нічого і не казала.

- Ось Кристал, - промовила вона, зриваючи брудно-рожевий шовк з предмета, який витягла з буфета, і потяглася через стіл, щоб схопити мою руку й покласти її на прохолодну поверхню цієї чудової речі.

Фло, яка стояла й мовчки дивилася, раптом почала задихатися й хутко сховалася за своєю матусею. Потім вона подивилася на мене звідкись з-за Кристала широко розкритими очима.

- Це звичайне скло? - запитала я, дивуючись тому, як в ньому химерно відбивається балкон, господиня Будинку, платан - усе догори ногами.

- Ні. Це кришталь - справжній! Йому вже кілька тисяч років. Він бачив усе, цей Кристал. Я нечасто його використовую - наприклад, з перепою.

- З перепою? - Скільки ще залишилося питань?

- З п'яного переляку, з похмілля - у маячні білої гарячки. З Кристалом ніколи не знаєш, що з'явиться всередині й притисне своє обличчя до поверхні. Ні, я частіше використовую карти. А для поважних пані - Фло.

Тієї миті, коли вона вимовила ім'я Фло, я зрозуміла, навіщо мене втаємничують у ці речі. Місіс Дельвекіо-Шварц вирішила - не здогадуюсь для чого, - що я

повинна знати про її таємниче життя. Тож я перепитала:

– Фло?

– Так, Фло. Вона медіум. Вона просто знає відповіді на запитання, які ставлять поважні пані. Сама я від народження таким даром не володію. Я трохи стала чимось володіти, коли – о Гарріет! – відчайдушно бідувала! Спочатку, відверто кажучи, я пророкувала долю, обдурюючи легковірних. Потім відкрила-таки в собі дар. Але Фло – справжній медіум. Іноді лякає мене до мурашок. Правда, Фло?

Так, вона і мене лякає до мурашок, хоча не до нестями. Я б могла в це повірити. Фло здається такою, наче вона не від цього світу. Тож не надто дивним видалося зізнання про те, що вона має доступ до потойбічного світу. Можливо, для неї той світ справжній. Або вона істеричка. Це трапляється в будь-якому віці – істерики. Проте навіть дізнавшись правду, я полюбила Фло ще більше. Це пояснювало загадкову печаль в її очах. Певно, вона щось бачить і відчуває! Медіум.

Після випитої чарки коньяку я доволі незграбно спустилася сходами, однак не впала на ліжко, бо воліла все занотувати, доки не забула. Тож я сиджу з кульковою ручкою й дивуюся, чому я не обурююся, чому не волію продемонструвати місіс Дельвекіо-Шварц свій гострий язик, засуджуючи її відверте використання маленької доньки. А в мене ж гострий язичок. Усе, про що я дізналася, таке далеке від того, що я знаю та розумію! Отже, навіть за нетривалий час проживання тут я дуже подорослішала. Принаймні я так відчуваю: по-новому. Відчуваю, що змінилася. Мені подобається це потворне ім'я – місіс Дельвекіо-Шварц, я люблю її доньку. Це притримує мій гострий язичок, Горацію, – усвідомлення того, що на світі багато речей, які навіть не снилися нашим мудрецам з Бронту. А до Бронту я більше не повернуся. Я більше ніколи не зможу жити в Бронті.

Фло – медіум. Її мати натякнула, що й сама спілкується з померлими крізь Кристал, але навіть не обмовилась, що екстрасенсорні здібності Фло мають щось спільне з померлими. Фло знає відповіді на запитання, які ставлять «поважні пані». Я пригадала тих «поважних пані» й дійшла висновку, що вони не схожі на жінок, які полюють за привидами коханих. Навпаки, жодна з них не виказувала невгамовної печалі. Хай що б змушувало їх шукати допомоги в місіс Дельвекіо-Шварц, воно стосувалося цього світу, а не потойбічного. Я це відчувала. Хоча Фло не від цього світу.

Певно, раніше, коли місіс Дельвекіо-Шварц шахрайством заробляла гроші, яких їй так бракувало, вона знала ім ціну. Гадаю, саме на них вона придбала Будинок. Але сьогодні? У цьому бідному, безрадiсному, жахливому оточенні? Місіс Дельвекіо-Шварц навіть і копійки не витратила ані на власний комфорт, ані на комфорт Фло. Якось я не помітила ані шикарних суконь, ані зручних диванів. Я навіть розумію, чому Фло досі на грудному вигодовуванні. Це зв'язок з матір'ю, якого вона потребує.

О Фло! Янголятко. Твоя мати для тебе увесь світ – всього початок і всього кінець. Вона твоя кітва й твій притулок. І для мене велика шана, що ти подарувала мені свою прихильність, янголятко. Я почувуюся щасливою.

Понеділок, 8 лютого 1960 року

Сьогодні зранку я почала працювати на новому місці – у відділенні нещасних випадків. Утім, мушу зізнатися, не з таким завзяттям, як колись. Мое життя стає трішки заплутаним через німфоманію та пророцтва (хоча я не зовсім упевнена, що сексуальну активність, обмежену вихідними, можна назвати німфоманією). Та вже за десять хвилин після початку робочого дня я зовсім забула, що існує якийсь інший світ, крім рентген-кабінету у відділенні нещасних випадків.

На рентгені нас працювало троє – старший лаборант, лаборант (я) та молодший лаборант. Не впевнена, що я в захваті від Кристини Лі Гамільтон (саме так назвалася моя шефиня). Їй років тридцять п'ять, і з її розмови зі старшою сестрою відділення, яку випадково підслухала, я зрозуміла: вона тільки-но почала страждати на так званий синдром старої діви. Якщо я у свої тридцять із хвостиком буду незаміжня, скоріше сама переріжу собі горло, ніж зіткнуса із «синдромом старої діви». Він виникає через самотність, коли на думку спадає зустріти старість з іншою жінкою у відносно скрутному становищі, доки вистачить грошей, а їх зазвичай не вистачає. Головним симптомом цього синдрому є нездоланне бажання спіймати чоловіка. Одружитися. Народити дітей. Засвідчити, що ти жінка. Я співчуваю старим дівам, бо сама маю намір уникнути цієї «хвороби». Я поки не знаю напевно, що саме рухає жінками із синдромом старої діви: бажання знайти коханого, який відповів би на твої почуття, чи бажання дістати фінансову стабільність. Звичайно, Кріс – рентгенолог, має гідну зарплату, але якщо вона звернеться до банківської

установи по кредит, щоб придбати будинок, їй відмовлять. Банки не надають кредити жінкам. І не має значення, яка в неї зарплата. Здебільшого жінкам платять копійки, тож їм не вдається зібрати грошей собі на старість.

Я обговорила цю проблему з Джим – вона кваліфікований друкар, але в неї теж зарплата не відповідає кваліфікації. Не дивно, що деякі жінки відважуються на незвичний вчинок і зовсім викреслюють чоловіків з власного життя. Боб працює секретаркою якогось начальника; їй вже точно не переплачують. А якщо ти працюєш на уряд, то маєш залишити посаду, коли вирішиш одружитися. Саме тому всі сестри та завідувачки відділень – старі діви. Проте є винятки – кілька з них вдовиці.

– Якби не ласка місіс Дельвекіо-Шварц, ми б уже ходили з торбою, – зізналася Джим. – Тікали б через страх бути викритими та виселеними, не в змозі купити собі житло. Будинок – наша паличка-стукалочка.

Утім, повернімося до Кріс Гамільтон. Вона не з таких, хто приваблює чоловіків: кремезна, ноги як ніжки у рояля, з волоссям, якому не може дати ладу, з невдалим макіяжем, в окулярах. Але й із цим можна було б змиритися, якби вона мала бодай одну звину. Але й тієї немає. Я маю на увазі – щодо поводження з чоловіками. Коли б до нашого маленького володіння не завітав чоловік – особливо у білому, – вона удавано посміхалася, бігала всюди й переверталася «колесом», намагаючись справити на нього враження. Ой, усі, крім охоронців-новоавстралійців, навіть водії «швидких» отримують від неї філіжанку чаю та сором'язливе щебетання за чаюванням. Якби нам не було чого робити (а роботи ж повно), хай би їй грець. Але її найкраща подруга Мері О'Каллаген, з якою вона разом мешкала у квартирі в Куджі, – як доречно! – була старшою сестрою відділення. Їм обом було за тридцять. Вони обидві страждали на синдром старих дів! Чому так вважається, що жінка не є справжньою, якщо не має чоловіка та дітей? Авжеж, якби Кріс могла це прочитати, вона б глузливо посміхнулася й сказала, що мені легко казати, бо чоловіки на мене нападають. Але чому нас розподіляють за таким принципом?

Молодший лаборант – дуже сором'язлива дівчина, зазвичай така заклопотана, тож більшість робочого часу вона проводить у темній кімнаті. Згадуючи власне стажування, усвідомлюю, що тоді я вважала, ніби не здатна працювати у рентген-кабінеті. Та все врешті-решт якось владналося, я здобула достатній досвід роботи з пацієнтами, склала іспити і тепер сама відсилаю молодших лаборантів до темної кімнати. Уся річ у пріоритетах, особливо у відділенні

нешчасних випадків, де не можна припуститися помилки або запороти плівку.

Не минуло й п'яти хвилин, як я зрозуміла, що тут не все буде так, як я звикла. Реєстратор відділення хірургії увійшов у супроводі власного старшого помічника, кинув на мене один погляд і почав грубо лестити. Не знаю, чому я справляю таке враження на деяких лікарів (на деяких, не на всіх!), адже я, чесно кажучи, не бігаю за чоловіками у білих халатах. Краще залишитися старою дівою, ніж одружитися з тим, хто завжди поспішає на виклик. З тим, хто має одну тему для розмов – медицина, медицина, медицина. Паппі каже, що я сексуальна, хоча я не розумію, що це означає. Утім, якщо Бріджит Бардо сексуальна... Я не вихиляю стегнами, не накопилью губи, не кидаю на чоловіків млосні погляди – тобто не поведжусь так, наче у мене зовсім відсутній розум. За винятком містера Дункана Форсайта-підлабузника, на решту я дивилася мов на пусте місце. Тож я і бровою не повела на залицяння тих лікарів, але вони продовжували марнувати час і заважати мені. Врешті-решт я сказала, щоб вони відчепилися, чим налякала Кріс (і молодшу лаборантку також).

На щастя, до кабінету привезли пацієнта – підозра на перелом шийного хребця – і я стала до роботи, вирішивши, що так Кріс Гамільтон не зможе прискіпатися й поскаржитися на мою вправність сестрі Агаті.

Невдовзі я зрозуміла, що зовсім не маю часу на обід з Паппі – ми їмо на ходу. За чотири години роботи на новому місці було три підозри на перелом хребта, перелом великої гомілкової кістки, малої гомілкової кістки, щиколотки, кілька роздроблень довгих кісток, зламаних грудних кліток, ще з десятків переломів та серйозна травма голови – цей пацієнт був у комі, тож його відразу відправили в нейрохірургію на операцію. Кріс змирилася з невеличким проколом, що вийшов з двома приємними, на її думку, лікарями, бо їй вистачило розуму зрозуміти, що я не стану на заваді, коли йдеться про роботу. Тож наша команда запрацювала швидко і злагоджено.

Час роботи нашого кабінету – з шостої ранку до шостої вечора. Кріс працювала в ранкову зміну й звільнялася о другій, я починала о десятій і звільнялася о шостій.

– Це лише приємна вигадка, що ми звільнюємося вчасно, – завважила Кріс, застібаючи гудзики на пальто о пів на четверту, – але для цього ми й працюємо. Не варто молодшій лаборантці затримуватись довше, ніж це потрібно. Тож переконайся, що вона пішла додому о четвертій. Ну, якщо не буде якогось форс-мажору.

Слухаюсь, мем!

Звільнилася я аж на початку восьмої. Я була надто виснажена, тож вирішила узяти таксі. Але зрештою, ледве пересуваючи ноги, я доповзла додому пішки, хоча знала: Сідней – небезпечне місто для прогулянок самотніх жінок у сутінках. Однак я ризикнула, й нічого не трапилось. Правду кажучи, аж до лікарні «Вінні» я не зустріла ані душі. І відразу ж у ліжку. Я виснажена.

Вівторок, 16 лютого 1960 року

Нарешті сьогодні ввечері я побачилася з Паппі. Заходячи в Будинок, я штовхнула вхідні двері і мало не збила її з ніг. Напевно, зустріч, на яку вона поспішала, була не надто важливою, бо подружка одразу ж пішла за мною й стала чекати, доки я зроблю каву.

Я вместилася у крісло, поглянула на Паппі уважніше й зрозуміла, що в неї кепський вигляд: шкіра набула жовтуватого відтінку, а очі з чорними колами від втоми стали ще вужчими. Її губи припухли, а на скронях з обох боків темніло по потворному синцю. Хоча вечір був задушливим, вона не зняла вовняного джемпера – на руках теж синці?

Кухар з мене кепський, тож я запропонувала підсмажити ковбасу й повечеряти капустою та картопляним салатом, який мені ніколи не набридав. Вона похитала головою й посміхнулася.

– Попроси Клауса, щоб він навчив тебе кувоварити, – запропонувала вона. – Він кухар від Бога, а в тебе належний склад характеру, щоб стати гарним кухарем.

– А який склад характеру має бути, щоб добре готувати? – запитала я.

– Людина має бути вправною та дисциплінованою, – відповіла вона, відкидаючись на спинку крісла.

Звичайно ж, я розуміла, що сталося. Один із приятелів вихідного дня брутально повівся з нею. Але вона навіть переді мною цього не визнає. Мені так і кортіло сказати їй, що вона не на жарт ризикує, лягаючи у ліжку з ледь знайомими чоловіками. Проте щось мене зупинило, і я промовчала. Хоча ми з Паппі багато в чому значно ближчі подруги, ніж були з Мерл, – ого, вже у минулому, «були»! – я відчувала, що між нами існує стіна, яку розумніше й не намагатися зруйнувати. Ми з Мерл були одного поля ягоди, навіть попри те, що в неї вже було два-три любовних зв'язки, а я досі незаймана. Паппі на десять років старша за мене й набагато досвідченіша! Мені не вистачає сміливості навіть удавати, що ми рівні.

Вона поскаржилася, що ми стали нечасто бачились – ані обідів, ані прогулянок на роботу й додому. Але вона знає Кріс Гамільтон і згодна, що Кріс стерво.

– Стережися! – так вона сказала.

– Якщо ти маєш на увазі, щоб я не заглядалася на чоловіків, це я вже зрозуміла, – відповіла я. – На щастя, в нас повно роботи, тож коли вона метушиться й робить чаї для якогось бовдура в білих штанях, я займаюся своєю справою. – А потім наважилася спитати: – З тобою все гаразд?

– Так собі, – позіхнула вона і змінила тему бесіди, спитавши буденно: – М-м-м, ти вже бачила Гарольда?

Питання мене здивувало.

– Шкільного вчителя, який мешкає наді мною? Ні.

Але й цю тему вона не стала розвивати, тож і я замовкла.

Коли Паппі пішла, я підсмажила собі пару сосисок, проковтнула картопляний салат і капусту і рушила нагору шукати співрозмовників. Коли починаєш працювати о десятій, тобі не треба рано прокидатися, а я добре знала: якщо рано ляжу спати, встану з першими півнями. У Джим і Боб були гості: я чула гомін крізь їх зачинені двері та гучне іржання – точно не дівчат. Але драбина Тобі була спущена, тож я натиснула на дзвоник, який він приладнав для відвідувачів, і дістала запрошення підійматися.

Він стояв біля мольберта, затиснувши у зубах три пензлі, ще чотири тримав у правій руці й один у лівій, яким і накладав крихітну крапельку фарби на суху поверхню. Це було схоже на клубок пари.

- Ти лівша, - промовила я, сідаючи на білий вельвет.

- Нарешті помітила, - рохкнув він.

Гадаю, що картина, над якою він працював, була чудовим витвором мистецтва, але не мені судити. На мій погляд, це більше нагадувало смітник, який парує під час грози, але картина притягувала погляд - дуже драматична, чудові кольори.

- Що це? - спитала я.

- Смітник під дощем, - відповів він.

Я зраділа! Гарріет Перселл, мистецтвознавець, знову влучила в ціль!

- Невже смітники парують? - здивувалася я.

- Цей парує. - Він закінчив з клубком, поклав пензлі у стару білу емальовану раковину й ретельно вимив їх евкаліптовим милом, потім посушив їх і відполірував раковину «Господинечкою». І запитав, ставлячи чайник на вогонь:

- Нема що робити?

- Якщо казати правду, то нема.

- Чом би не почитати книгу?

- Зазвичай я читаю, - різко відповіла я, - о, а він може гладити проти шерсті! - але зараз я працюю у відділенні нещасних випадків, тож коли звільняюся, вже не в змозі читати книжки. А ти грубіян!

Він повернувся до мене з посмішкою, здивовано звівши брови - такий красунчик!

– Ти говориш так, наче читаєш книжки, – мовив він і взявся складати лабораторний фільтрувальний папір, вставив його у скляну лабораторну лійку і всипав туди розчинну каву. Я була у захваті: ніколи не бачила, щоб так готували каву. У помешканні відбулися зміни: ширму склали. Мабуть, з'явилася плямочка.

Кава була смачнюща, але гадаю, я звикла до свого ситця в новому електричному чайнику. Певно, я не така вже варивоода. Природно, що Тобі варивоода у душі.

– І які книжки ти читаєш? – запитав він, сідаючи в крісло й перекидаючи одну ногу на підлокітник.

Я згадала все – від «Віднесених вітром» до «Лорда Джима» та «Злочину й кари», після чого він зізнався, що його власний світогляд обмежений «жовтою пресою» та книжками про те, як малювати олійними фарбами. Мені здалося, він неабияк переймався через брак формальної освіти, але відразу ж показав свої «голки», коли я спробувала вжити «реабілітаційних заходів».

Раніше я вважала, що митець одягається як бурлака, але Тобі одягався вишукано. Він приділяв увагу смітнику під дощем, вбраний наче хлопець з «Кінгстон Тріо»: мохеровий светр, зверху гарно випрасуваний комірць білої сорочки, на штанях гострі мов ніж заправовані складки, а коли він нахилився наді мною, щоб поставити філіжанку з кавою, я відчула лише тонкий аромат якогось дорогого сосново-трав'янистого мила. Відразу помітно, що затягування гайок на фабриці дуже добре оплачують. Дещо вже знаючи про нього, я подумала, що гайки він затягує досконало – вони ані перетягнуті, ані послаблені. Коли я сказала йому про це вголос, він сміявся до сліз, але що в цьому смішного, так і не пояснив.

– Ти вже познайомилася з Гарольдом? – запитав він згодом.

– За сьогоднішній вечір ти вже друга людина, яка мене про це запитує, – зізналася я. – Ні, до речі, з Клаусом я теж не знайома, але про нього мене ніхто не питав. Що в цьому Гарольді такого особливого?

Він стенив плечима, але не квапився з відповіддю.

– Паппі, так?

– У неї кепський вигляд.

– Знаю. Якийсь козел трохи захопився.

– Таке часто трапляється?

Він сказав, що нечасто, явно не звертаючи уваги на мій пронизливий погляд. За виразом його обличчя було помітно, що його це турбує, але не завдає страждань. Який з нього гарний актор! І як, мабуть, йому боляче терпіти таке нехтування. Я хотіла було його заспокоїти, але останнім часом мій язик узяв за правило прилипати до піднебіння, тож я промовчала.

Потім ми побалакали про його життя на пасовищі, коли він усюди ходив за своїм татом, про поля, про ті місця, де зелені луки тягнуться від річки Мітчелл у безкрай, «мов сріблясто-золотий океан», додав він. Я це добре уявила, хоча ніколи там не була. Чому ми, австралійці, зовсім не знаємо власної країни? Чому нам усім так хочеться неодмінно поїхати до Англії? Тут, у цьому надзвичайному будинку, де повно надзвичайних людей, я почуваюся немов комаха, немов черв'як. Я нічого не знаю! Чи зможу я колись вирости настільки, щоб дивитися їм у вічі як рівня?

Середа, 17 лютого 1960 року

Господи Боже, вчора ввечері то ніби не я писала! Це Тобі, це він так на мене вплинув. Я б залюбки переспала з ним! Що таке з Паппі, чому вона не бачить, що коїться у неї перед носом?

Субота, 20 лютого 1960 року

Що ж, нарешті я це зробила. Я запросила родину на вечерю до нової оселі. Я і Мерл запрошувала, але вона не прийшла. Мерл телефонувала мені якось у січні, коли я ще працювала на флюорографії, і я була змушена попросити молодшого лаборанта переказати їй, що персоналу заборонено відповідати на приватні

дзвінки. Вочевидь, Мерл сприйняла це як особисту образу, бо відтоді, коли б я не зателефонувала їй додому, її мати казала, що Мерл немає. Справа в тому, що вона перукарка, а перукарки, здається, півжиття проводять на телефоні за приватними розмовами. У «Райд» правила були не такими суворими, але «Квінз» – зовсім інша справа. Як не крути.

Я воліла також запросити на вечерю місіс Дельвекіо-Шварц з Фло, але господиня посміхнулася й відповіла, що зайде пізніше – привітатися.

Вечірка вийшла не надто вдалою, хоча все ніби відбувалося досить гладенько. За столом виявилось не дуже багато місця, але я принесла стільці з квартири на першому поверсі – та знову вільна. Дві жінки й чоловік – він запевняв, що їхній брат, – винайняли цю квартиру, і, повірте мені, чоловікам не однаково, коли йдеться про їхню брудну білизну. Кріс Гамільтон, порівняно з гарнішою серед двох «сестер», була схожою на кінозірку Аву Гарднер. Від немитих тіл обох «сестричок» тхнуло сечею й жахливими дешевими парфумами. Від «братика» тхнуло лише немитим тілом. Вони налагодили жваву торгівлю, але після одного випадку місіс Дельвекіо-Шварц зателефонувала до поліцейського відділка. У порту стояв американський авіаносець, тож коли в четвер увечері я відчинила парадні двері, всюди куди не кинь погляд були матроси – вони сиділи на сходах, у передпокої підпирали стіни з карлючками Фло, влаштувалися навіть у коридорі біля квартири Паппі, а ще з десятків зібралися натовпом біля туалету, і той від того, що в ньому так часто спускали воду, почав стогнати й булькати. Місіс Дельвекіо-Шварц було зовсім не до жартів. «Братик» із «сестричками» рушили до відділка у поліцейській машині, а матроси кинулися врозтіч під суворими поглядами хлопців у блакитному на чолі з Нормом та сержантом – мускулястим велетнем на ім'я Мерв. Старі добрі Норм та Мерв – гордість поліції моралі Кінгз-Кросу!

Прикро, що я не можу переказати цю історію своїм близьким.

Я ще не познайомилася з Клаусом, тому відмовилася від того, щоб куховарити самій. Отже, я трішки схитрувала й замовила всі ці смачні страви у своїй улюбленій гастрономії. Але моїм рідним жодна не стала до смаку: ані салат з макаронами, ані долма, ані шаурма. Я купила божественне апельсинове печиво з лікером, з товстим шаром ароматного масляного крему між тоненькими прошарками тіста. Мої рідні лише повертіли їх у руках. Гаразд. Здогадуюсь, що біфштекс з картоплею фрі, варений пудинг з ізюмом і заварним кремом або морозиво з шоколадним сиропом – ось про що вони мріють, коли вночі у них

бурчить у шлунку.

Вони ходили всюди, мов кішки у незнайомому місці, яке – це вони давно вирішили – їм не до вподоби. Мої брати трохи сором'язливо сунули носа крізь завісу зі скляних кульок, щоб огледіти мою спальню, а мама з татком взагалі не звернули на неї уваги. Бабусю ж більше турбувало те, що їй кожні півгодини потрібно було пі-пі. Бідолашна матуся мала її постійно виводити надвір і супроводжувати до пральні, бо мій унітаз у блакитних птахках виявився надто високим, щоб бабуся могла на нього видертися. Я вибачилася за стан туалету та ванної кімнати, пояснила, що, коли матиму час, все пофарбую велосипедною емаллю, тож приміщення матиме цілком пристойний вигляд. «Кобальтово-сині стіни, ванна – біла з пурпурним», – збуджено гомоніла я. Більшість часу розмовляла саме я.

Коли я запитала, чи бачив хто-небудь Мерл, мама припустила, що тепер я не бажаю мати з цією дівчиною нічого спільного, – тепер, коли переїхала, бо не вірить, що у «Квінз» персоналу заборонено відповідати на приватні дзвінки. Мама говорила це тихо, ніби заспокоюючи мене – так говорять матері, коли вважають, що їхні діточки будуть гірко розчаровані, але я лише знизала плечима. Прощавай, Мерл.

Про Девіда вони знали більше, ніж про Мерл, хоча він і не приходив до них – не наважувався, здогадалася я, доки не зійде той синець, яким я його нагородила.

– У нього нова дівчина, – мимохідь додала мама.

– Сподіваюся, вона католичка, – бовкнула я.

– Так, католичка. І їй лише сімнадцять.

– На нього схоже, – зітхнула я з полегшенням. Більше ніяких девідів мерчісонів! Він знайшов новий віск, щоб виліплювати собі дружину.

Я прибрала недоїдене печиво й зробила чай, коли нарешті матеріалізувалися місіс Дельвекіо-Шварц з Фло. О господи! Родина не знала, що й думати! Одна не розмовляє, інша розмовляє з таким жахливим австралійським акцентом, і єдине, що можна було сказати про їхні невипрасувані сукні, – що вони чисті. Фло, як завжди боса, була вдягнена у звичайний дитячий фартушок тютюнового

кольору, а її мати навпаки – вся в оранжевих маргаритках на яскравому рожево-бузковому фоні.

Хазяйка кинула на мого високого атлетичної статури батька, безсумнівно, багатообіцяючий погляд, сіла й заволоділа його увагою, чим роздратувала мою матусю. На своє виправдання місіс Дельвекіо-Шварц обрала розмову про Гарріет Перселл з нашого роду й почала допитувати, чому, коли в його покоління не було дівчат з таким іменем, він нагородив цим жахливим ім'ям свою єдину дочку. Природно, що тато пішов жіночим примхам назустріч – від такої уваги в нього аж очі запалали. Яке кокетство! Йому вже скоро вісімдесят, але на вигляд не більше від шістдесяти п'яти. Правду кажучи, дивлячись на них, я думала про те, що вони насолоджуються товариством одне одного. Місіс Дельвекіо-Шварц слід вже було піти, тож матуся дуже розсердилася, а бідолашна бабуся, схрестивши ноги й скосивши погляд, теж відчайдушно воліла піти. Лише тоді, коли місіс Дельвекіо-Шварц і слід прохолов, мама зробила бабці ласку. Я ніколи раніше не бачила матусиних ревнощів.

– Від цієї малявки я весь аж затрусився, – зізнався Гавін. – Схоже, спершу Бог мав намір зробити її недорозвинутою, а потім забув і подарував розум.

Я розлютилася майже так, як і мама, кинула на брата зневажливий погляд – короткозорий юнак!

– Фло – особлива! – відрізала я.

– А мені вона видалася трохи виснаженою, – винесла вердикт бабуся, коли вони разом з мамою повернулися з туалету. – А яка в неї мати – жінка-гора! Дуже типово!

Це найжахливіша лайка, якою бабуся характеризувала людей. Типовий. Мама палко з нею погодилася.

О господи! Я вирядила їх о десятій, стояла й махала рукою «до побачення», коли тато увозив усіх на новенькому «Форді». Стояла й сподівалася, що вони більше ніколи не повернуться. Що вони сказали про мене, мою квартиру, Будинок, Фло й місіс Дельвекіо-Шварц, коли дісталися додому, можу лише здогадатися. Але впевнена: ставлення татка до моєї хазяйки дещо відрізняється від ставлення до неї моєї мами. Б'юся об заклад, що старому прокляттю досить перетворитися на

буденні негаразди, щоб переконатися: родина Перселлів не стане постійними відвідувачами Будинку, якщо їм заманеться вийти в люди.

Від чого хотілося плакати – це від емоцій та вражень, що переповнювали мене. За останні чотири тижні зі мною стільки сталося! А ще, побачивши їхні обличчя, коли вони дивилися на малюнки Фло у передпокої, я зрозуміла, що не зможу їм відкритися. Чому так, коли я досі люблю їх до смерті? Люблю. Люблю! Але це нагадує прощання з другом, який пливе до Англії на старенькому пароплаві «Гімалаї», а ти прийшла до порту його проводити. Ти стоїш, вдивляєшся в сотні облич людей, що тісняться біля поруччя, тримаєш у руці яскравий транспарант, а буксирні судна знімають корабель з ківки, він рушає від пристані, і всі транспаранти разом з твоїм рвуться, падають і пливуть у брудній воді без будь-якої мети, просто як уламки.

Колись я приїду до них у Бронт. Я вже писала в щоденнику, що ніколи не зможу повернутися до Бронту, але я мала на увазі – повернутися душею. Утім, тіло має виконувати свою справу.

Неділя, 28 лютого 1960 року

Завтра я можу запропонувати одружитися зі мною кому забажаю, бо цей рік високосний, тож у лютому двадцять дев'ять днів. Жодних шансів.

Сьогодні я познайомила з Клаусом, який не поїхав на вихідні до Баурала. Він виявився маленьким повнощоким «парубком» років за п'ятдесят з великими круглими блакитними очима. Він розповів мені, що за часів війни служив у німецькій армії «канцелярським пацюком» в навчальному батальйоні поблизу Бремена. Потім англійці вислали його до табору в Данії, а далі запропонували на вибір Австралію, Канаду або Шотландію. Він обрав Австралію, бо вона була далеко від Німеччини. Два роки працював урядовим чиновником, а потім повернувся до тієї роботи, якої колись навчався, – роботи ювеліра. Коли я спитала його, чи не зміг би він навчити мене куховарити, він аж увесь засяяв і відповів, що зробить це залюбки. Він настільки добре розмовляє англійською, що за акцентом його можна прийняти за американця, і татуювання «СС» під пахвами у нього немає: я бачила, як він у самій майці розвішує свою білизну. Ось тобі, Девіде Мерчісон, з твоїм дрібним упередженням щодо нових австралійців.

Ми з Клаусом домовилися зустрітися наступної середи о дев'ятій вечора. Він запевнив, що для європейця це «дитяча година», а я сподівалася, що до цього часу вже точно буду вдома, навіть якщо роботи буде до дідька.

У п'ятницю я заскочила у відділ продажу алкогольних напоїв у пабі на Пікаділлі, щоб придбати коньяк три зірочки у Джо Двайера – цей хлопець вже майже став моїм добрим знайомим, та й коньяк вже не здавався таким огидним. Сьогодні я сама побігла нагору до хазяйки, і та радо зустріла нас із коньяком. Мене зачаровує ця жінка, тому я хочу якомога більше дізнатися про неї.

Поки Фло з десятками й десятками олівців навколо малювала свої безтямні карлюки на свіжопофарбованій стіні у кімнаті, ми, огорнуті паруючим солоним повітрям, сиділи на балконі з чарками, тарілками з копченим вугром, хлібиною, з півкіло масла і купою вільного часу – принаймні, так здавалося. Вона мені ані жестом, ані словом не натякнула, що когось іще чекає в гості, облишивши надію хутко мене позбутися. Проте я бачила, що вона постійно стежить за Фло: вона сіла так, щоб було видно, як Фло малює, і щоразу кивала головою й рохкала, коли маленька фея повертала свою голівку з німим запитанням в очах.

Кінець ознакомительного фрагмента.

notes

Примітки

1

Відома американська актриса й плавчиня, довгі купальні костюми якої тривалий час вважалися модними. (Тут і далі прим. перекл., якщо не зазначено інше.)

2

Приморський район Сіднея.

3

Клінт Волкер (нар. 1927 р.) – американський кіноактор, знімався з 1954 до 1998 року. (Прим. ред.)

4

Єфрем Цимбаліст-молодший (нар. 1918 р.) – американський кіноактор, знімається з 1946 року. Сучасний глядач пам'ятає його за серіалами про Супермена, Людину-Павука, а також за серіалом та фільмами про Бетмена, останній з яких вийшов за його участю 2003 року. (Прим. ред.)

5

Кейт Міллер – відома австралійська льотчиця. (Прим. ред.)

6

Дональд Джордж Бредмен – австралійський гравець у крикет з найвищим середнім показником за всю історію світових чемпіонатів з цього виду спорту. (Прим. ред.)

7

Мова йде про фільм «Незабутній роман» (Affair To Remember) 1957 року з Деборою Керр та Кері Грантом. (Прим. ред.)

8

«Вінні» – скорочена назва сіднейського шпиталю Святого Вінсента. (Прим. ред.)

9

Серія популярних кінокомедій грубуватого гумору, що виходила на екрани з 1958 до 1978 року; назви всіх фільмів починалися словами «Carry On» («Carry on Sergeant», «Carry on Nurse», «Carry on Teacher»). Гра слів: carry on – продовжувати працювати й carry-on – метушня.

10

Відома англійська балерина (1919–1991).

11

Символ належності до соціальної та інтелектуальної еліти; такі краватки зазвичай носять випускники привілейованих приватних шкіл.

12

Телевізійний серіал з Єфремом Цимбалістом-молодшим та Клінтом Волкером у головних ролях; Стрип – широко відома назва центральної частини бульвару Сансет у Голівуді, де знаходяться фешенебельні ресторани, крамниці, нічні клуби.

13

Джейн Рассел (народж. 1921) – американська кінозірка 1940– 1950-х років.

14

Тупик (фр.).

15

Гуссі Моран – відома австралійська тенісистка, яка в далекі 40-і роки ненавмисно під час гри на корті продемонструвала свої мереживні панталони перед королевою Мері, присутньою на матчі, та сотнями вболівальників. (Прим. ред.)

16

Лондон.

Купить: https://tellnovel.com/ru/mak-kallou_koll-n/youngolyatko

Текст предоставлен ООО «ИТ»

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию: [Купить](#)